

A mérhetetlen segítség

A menekülők szolgálatában – összeállítás 26 oldalon
Közeli helyeken
Öt kérdés Húsvétról

felhívás

Kedves testvéreim!

Háború van a szomszédunkban. Halljuk a felfő szavakat. A háborúban nem vehetünk részt, ugyanakkor a segítségnyújtásból nem maradhatunk ki. Mert egymásra bízott bennünket az Isten. A rosszat rosszal nem lehet legyőzni. A rossznak egyetlen erő tud ellenállni, a jó. Kezünkben ez a legfontosabb eszköz. Az életnek az eszköze. Szeretnénk részt venni a bajban lévő testvéreink megsegítésében. Anyagiakat mozgósítottunk, hogy az ott nehéz helyzetbe kerülő emberek mégis kapaszkodhassanak az életbe. Azt szeretnénk, hogy meg tudják érezni azok, akik velünk találkoznak, hogy nekünk nemcsak házaink vannak, nem csak otthonaink vannak, hanem befogadó szívünk is.

A rosszra az egyetlen válasz a jó cselekedet. Aki jót tesz, az életet ment. Életeket szeretnénk menteni. Szeretnék kérni mindenkit, aki ebben az embermentő életmentő programban segíteni kíván nekünk, ne mulassza el.

2022. február 26.

KOZMA IMRE
ATYA

A Magyar Máltai
Szeretetszolgálat
alapító elnöke

A címlapon: A menekülő embereket segítő szolgálat első napja Beregsurányban (Fotó: Majoros Árpád)

Máltai Hírek A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja **Felelős kiadó:** az MMLSZ és az MMSZ elnöke **Főszerkesztő:** Piazza-Georgi Barbara **Szerkesztőség:** Bánlaki Szabolcs, Király Eszter, Kovács Bence, Legeza László, Majoros Árpád, Parák Eszter, Pálmai Erika, Romhányi Tamás, Tihanyi Gábor **E-mail:** kommunikacio@malta.hu **Az MMLSZ címe:** 1014 Budapest, Fortuna u. 10. **Honlap:** www.mmlsz.hu **E-mail:** mmlsz@t-online.hu **Fax:** 1-375-5174 **Az MMSZ címe:** 1125 Budapest, Szarvas Gábor ut 58-60. **Honlap:** www.malta.hu **Fax:** 1-391-4728 **Készítette:** Paletta Press Nyomda **Laptípus:** Bánlaki Szabolcs

tartalom

SEGÍTSÉGNYÚJTÁS A MENEKÜLŐKNEK

I 4-29. oldal

A mérhetetlen segítség

I 5. oldal

Az ukrajnai háború kitörése óta ötvenezer menekülőnek nyújtott segítséget a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Ez annyi, mintha Zalaegerszeg lakossága érkezett volna meg a segítő pontokra. A támogatás kifejezhető számokban, a nem mérhető segítségnyújtást 26 oldalon foglaltuk össze.

Napról napra

I 6-11. oldal

A háború első hónapjának eseményei: az első menekültek fogadásától a nyugat-ukrajnai segélyszállítmányok megérkezéséig.

Ha csak egy embernek is

I 12-13. oldal

„Még a csomagtartóban is ülnek, annyian jöttek egyszerre. Köztük egy anya és három gyermeke. A negyediket nem hozhatta, már elvitték katonának.” Személyes hangvételi jegyzet a beregsurányi segítségpont egy napjáról.

8.40-től 10.40-ig szorította a kezem

I 14. oldal

Történetek a Keleti pályaudvarra érkezőket segítő önkéntesektől.

A segítség számokban

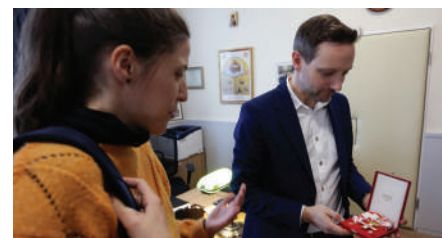
I 15. oldal

Az ukrajnai háború első 55 napjában a Máltai Szeretetszolgálat segítő munkájának adatai.

Az igazi arcunk

I 16-18. oldal

Az ukrajnai háború okozta válsághelyzet mérseklésére minden eddigi közös tapasztalatra szükség van, ahogy a legnagyobb segélyszállítmányra, a reményre is. Beszélgetés a Hungary Helps program megvalósításáért felelős államtitkárral, Azbej Tristannal.

Találkozások a menekülőkkel

I 19. oldal

Önkéntesek történetei családokról, sorsokról, pillanatokról.

Háznak kell lenni

I 20-21. oldal

Helyszíni riport a Máltai Szeretetszolgálat első Budapesti megnyitott menekülő embereket fogadó átmeneti szállójáról.

Nem tudja, hova szaladni

I 22-23. oldal

Nyugat-Magyarországon több ezer ukrán vendégmunkás dolgozik, a háború elől menekülő családok várhatóan ebben a térségben keresnek majd menedéket. A Máltai Szeretetszolgálat már az első érkezőknek is segített.

Pecsét van rajtam: lehet bennem bízni

I 24-25. oldal

Ugron Zsolna író nő vall saját menekülés-élményéről, a beregsurányi szolgálatról, máltai kabát-ról és arról, hogy néha egy írónak sincsenek szavai a háború okozta fájdalmak leírására.

A délutáni szállítmány már nélkülünk érkezik

I 26-28. oldal

Részletek Schumicky Mária beregszászi önkéntes naplójából

Szerzek egy konyhát, és főzünk a rászorulóknak

I 30-31. oldal

Beszélgetés a séfeket és vendéglátós szakembereket a jó ügyért összefogó Atya séffal, Pap Lajossal.

Közeleli helyeken

I 34-36. oldal

Egy nap a sátoraljaujhelyi hajléktalan embereket ellátó szolgálattal.

„Kiszámoltuk, hogy 20 euróval lehet egy ember életét megmenteni”

I 29. oldal

A beregsurányi Máltai segítőponton március közepé óta a német FlixBus cég négy sofőrje és két 78 férőhelyes busza áll folyamatosan rendelkezésre. A buszok története azzal kezdődött, hogy egy német vállalati tanácsadó úgy gondolta: közös feladatunk a menekülő emberek gondját viselni.

Váratlan kampányhatás

I 32-33. oldal

Magány és telekommunikáció, felelősségvállalás és összefogás a mindennapokban, mindez szóba kerül a Juhász Péterrel, a Vodafone márkaigazgatójával készült beszélgetésben.

Fészekmeleg otthont nyújtani

I 37. oldal

A Máltai Szeretetszolgálat támogatott lakhatás programja révén újabb nyolc fiatal költözhözhet az igényeik szerint kialakított családi házba a gödi Gondviselés Házából.

Öt kérdés Húsvétról

I 38-39. oldal

A hit védelme rovatban ezúttal Húsvéthoz kapcsolódó kérdéseket tisztáznak a szerzők.

Az első műszakot a Máltai Szeretetszolgálat adta a BOK csarnokban - fotó: Kovács Bence

A mérhetetlen segítség

A háború kitörése óta ötvenezer ukrainai menekülőnek nyújtott segítséget a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Ez annyi, mintha Zalaegerszeg lakossága érkezett volna meg a segítő pontokra.

A Szeretetszolgálat háromféle segítséget nyújt. Fogadja az érkezőket, Beregsurányban, Budapesten, Győrött, Debrecenben és Miskolcon, az itt kialakított segítő pontok a szó igazi értelmében vett menedékhelyek, ahol információval, szálláshellyel, utazásszervezéssel várják az érkezőket. Támogatja az Ukrajnában maradókat, a beregszászi Máltai Szeretetszolgálaton keresztül jelentős mennyiségű adományt juttat az ukrainai belső menekülők ellátására, nemcsak Kárpátaljára, hanem azon túlra is. Segíti a hazánkbanmaradók letelepedését, beilleszkedését, életük magyarországi újrakezdését.

Van, amit le lehet írni számokkal. A Máltai Szeretetszolgálat több mint 20.000 ember to-

vább utazását segítette elő, szálláshelyeken elhelyezett 9000 embert, Ukrajnába szállított 180 tonnányi segélyt.

Van, amit nem lehet számokkal kifejezni. Nem mérhetjük semmiféle egységben azoknak a gyermekeknek az életét, akik a máltai menedékhelyekről kórházba kerülve születtek meg, és napok múlva ugyanoda kerültek vissza. Nem számolgathatjuk annak az idős férfinak hátralévő napjait, aki csak az ideiglenes szálláshely udvarán mert sétálni, mondván sem tájékozódni, sem segítséget kérni nem tud. A bácsit ezért a Szeretetszolgálat idősotthonába vitték át, ahol nemcsak vigyáznak rá, de a saját nyelvén szólnak hozzá.

Ötvenezer feldúlt élet, ugyanennyi máltai válasz.

Összefoglalónk a következő oldalakon.

Napról napra

A háború első hónapjának eseményei

A határnál felállított fűthető sátorban az első napon közel kétezer ember kapott segítséget

várakozás után Ukrajnából kijutó családok előtt ez az első magyarországi menedékhely, ahol leülhetnek, megpihenhetnek, a takarókkal leterített asztalokra a kisbabákat is lefektethetik. A máltaiak a szálláskeresésben és a fuvarozásban is segítik a menekülőket.

Kozma Imre atya és Dr. Herczegh Anita felhívást tesz közzé. Arra kéri az embereket, támogatásukkal csatlakozzanak a háború elől menekülő, és annak következményeitől szenvedő embereket segítő máltai programhoz. A felhívásban a szervezet alapító elnöke így fogalmaz: „A segítségnyújtásból nem maradhatunk ki. Aki segíteni kíván, ne mulassza el!”

I 02.27. A karpataljaert@maltai.hu címre átlagosan 10 percenként érkezik a menekülő embereket segítő felajánlás. Három nap alatt több száz segítő felajánlás érkezett, sokan szállást vagy fuvart ajánlanak fel, mások élelmiszert vagy tárgyi adományt, de jelentkeznek munkaerőkölszönző cégek is, és közvetlen segítségkérések is érkeznek a Máltai Szeretetszolgálat címére.

I 02.28. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársai a Keleti pályaudvaron várják a Záhonyból vonattal érkező, Ukrajnából menekülő családokat.

I 02.24. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat bekapcsolódik a kárpátaljai területekre érkező menekülő emberek ellátásába, a beregszászi járásban működő Máltai Szeretetszolgálaton keresztül támogatást nyújt a településekre érkező családoknak. Ezzel párhuzamosan a Szeretetszolgálat kelet-magyarországi ellátó intézményei és karitatív csoportjai felkészülnek a Magyarországra érkező, menekülő családok szükség szerinti fogadására, támogatására. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat gyűjtést hirdet. Az ukrainai válsághelyzetben otthonukat elhagyni kényszerülő családokat online és banki átutalással, valamint adományvonalon keresztül lehet támogatni.

I 02.25. A Máltai Szeretetszolgálat befogadja és ideiglenesen egy vidéki intézményében helyezi el az első olyan embereket, akik az ukrán válság miatt menedéket kértek a karitatív szervezettől. A négytagú kijevei család a Batthyány téri máltai központban jelentkezett, majd egy önkéntes segítő autóval az ideiglenes szálláshelyükre szállította őket.

Tarpán a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét házában internettel, ágyneművel, SIM kártyák regisztrációjával és információkkal segítik a Kárpátjáról érkező menekülő családokat.

A válsághelyzet második napjától ügyeletet tartanak.

A Máltai Szeretetszolgálat létrehozta az adományok, önkéntes felajánlások és segítségkérések fogadására a karpataljaert@maltai.hu e-mail címet, melyet 24 órában kezel a szervezet operatív csoportja.

I 02.26. Információs tájékoztató pontot állít fel a beregsurányi határátkelő közvetlen szomszédságában a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Az országba belépő menekülőket fűtött sátorban várja a karitatív szervezet. A hosszas

Sok család a máltai szálláson tudott először megpihenni napokig tartó utazás után

kat, hogy szálláshelyekre kísérjék őket. A pályaudvarra Záhony felől érkező vonatok mellett Románia és Szlovákia irányából is érkeznek járatok, melyeken több száz menekülő ember utazik. A pályaudvaron a MÁV, a katasztrófavédelem és a rendőrség munkatársai együtt dolgoznak a karitatív szervezet önkéntesei.

Információs központ a Keleti pályaudvaron

I 03.01. A Határ úton található máltai logisztikai központba folyamatosan érkeznek az adományszállítmányok. A cégek felajánlásaiból a Máltai Szeretetszolgálat munkatársai kisebb segélyszállítmányokat állítanak össze, többfajta egységcsomagot készítenek, melyeket a határközei Tarpára szállítanak az érkező menekülők és őket befogadó állomások támogatására.

A Keleti pályaudvaron az információs szolgálat mellett a máltai szervezettől élelmiszert, forró teát, kávét és levest, valamint higiéniai termékeket és recept nélkül kapható gyógyszereket kérhetnek a menekülő családok. Az önkéntes tolmácsok segítenek a jegyvásárlásban, a további utazás megszervezésében is. A máltai sátnál van áramforrás telefontöltéshez és ingyen wifi.

I 03.02. A Máltai Szeretetszolgálat kísérőlevelével érkeznek Beregsurányba a csak ukránul beszélő családok. Az ukrainai oldalon, Asztélynál, a beregszászi járási Máltai Szeretetszolgálat ön-

kéntesei a családok kikérdezése után saját formanyomtatványt töltenek ki, melyen feltüntetik magyarul, hány felnőtt és hány gyermek utazik együtt, milyen életkorúak, van-e valamilyen betegségük, ami kezelést igényel, és jelzik, hová szeretnének eljutni, szükségük van-e ruhára, élelmiszerre. A kísérőlevelek a nagy tömeg miatt

I 03.04. Győrben, a vasútállomás Győrrött is fölállítja az ukrainai menekülteket szolgáló segítőpontját a Máltai Szeretetszolgálat. A Győri Egyházmegyei Karitással együttműködésben folyamatos ügyeletet tartanak a fűtött konténerekben. A Máltai Szeretetszolgálat a városban kijelölt gyűjtőpontjain adományokat is fogad, a készlet elhelyezésére raktárhelyiséget bocsátott a városvezetés a szervezet rendelkezésére. A Győrbe érkező menekültek ellátásában is részt vesz a saját intézményeiben és a környéken kialakított szálláshelyeken.

Veszprémben a városvezetés rendkívüli közgyűlésen dönt arról, hogy a városba érkező menekülő emberek elhelyezésének koordinálásával a Máltai Szeretetszolgálat vezetésével működő lakásügynökséget, a VESZOL-t bízta meg. A meglévő szálláshelyek mellett további önkormányzati és magán ingatlanokat vonhatnak be a rendszerbe

I 03.05. Kecskeméten a Magyar Máltai Szeretetszolgálat koordinálja a háború elől menekülőket segítő adományok gyűjtését és továbbítását. A régióban 23 kijelölt gyűjtőponton fogadják az adományokat, ellátják a térségben lévő kijelölt befogadó helyeket a szükséges termékekkel, eszközökkel, élelmiszerrel. A Beregszász-Kecskemét testvérvárosi kapcsolat jegyében egy nagy kamionnyi segélyszállítmányt indítanak Kárpátaljára.

meggyorsítják és megkönnyítik a menekülők ellátását, és a tovább utazásuk megszervezését.

I 03.03. A Szeretetszolgálat mozgó játszóterei is kitelepülnek a beregsurányi fogadó állomásra. A játszóbuszok munkatársai játszanak, rajzolnak, mesélnek, egészen addig, amíg erre igényt tartanak a gyerekek.

A mozgó játszótér munkatársai játékokkal foglalták le a gyerekeket

SEGÍTSÉGNYÚJTÁS A MENEKÜLŐKNEK

A Határ úti raktárban egységcsomagokat készítettek az önkéntesek

I 03.06. 54 fő befogadására alkalmas szállót nyit a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Óbudán az Aegon oktatási központjában. A szálláson jellemzően 2-5 éjszakát töltenek az emberek, míg tovább utaznak vagy hosszabb távú lakhatást találnak számukra. Naponta háromszori étkezést, meleg ebédet, tisztálkodó szereket, ruhát kapnak, a gyerekeket játszósarok és foglalkozások várja, illetve pszichológus áll a családok rendelkezésére.

I 03.07. Naponta több, átlagosan hat kisteherautónyi segélyszállítmányt indít a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Ukrajnába, ahol az adományokat a Beregszászi Járási Máltai Szeretetszolgálat adja tovább a háború következményeitől szenvedő családoknak, rászoruló embereknek. A szállítmányokban vannak tartós élelmiszerek, tábori ágyak, takarók, ruhák, tisztálkodó szerek, amelyeket a helyi máltai szervezet a befogadó szállásokra és az otthonaikban maradt családoknak továbbít.

I 03.08. Ferenc pápa követe, Michael Czerny bíboros látogatást tesz a Keleti pályaudvaron, ahol megnézi, hogyan segít a Máltai Szeretetszolgálat és a Katolikus Karitás a menekülő embereknek. A bíboros azzal a megbízással érkezett Magyarországra, hogy találkozzon az ukrain háború elől menekülővel és az őket segítő szervezetekkel, és átadja nekik Ferenc pápa áldását.

Szentkirályi Alexandra kormányzóvivő és Azbej Tristan a Miniszterelnökség államtitkára a Szeretetszolgálat Határ úti raktárában sajtótájékoztatót tart, hogy a kormány támogatást nyújt a Kárpátaljára érkezett mintegy százezer menekült ottani ellátásához. Az ukrán válsággal kapcsolatos feladatok ellátására a kormány 500-500 millió forintot ad a hat nagy karitatív szervezetnek. A Kárpátaljára érkezett menekültek ellátására a Hungary Helps program mintegy 1,35 milliárd forintot ad.

I 03.09. Mintegy hetven gyűjtőpontra fogadja az adományokat a Máltai Szeretetszolgálat. A nagyvállalatok adományai folyamatosan érkeznek a szervezet Határ úti raktárközpontjába. Az önkéntesek folyamatosan készítik elő szállításra a segítségnyújtáshoz elengedhetetlen szükségcikkeket az ukrain háború miatt kiszolgáltatott helyzetbe került emberek számára.

I 03.10. Megszületik az első kisbaba a Győrben befogadott, Ukrajnából elmenekült családok körében. A város környéki befogadó állomásokon a Máltai Szeretetszolgálat látja el a menekülőket. A kisbabájuk érkezésére készülő hölgyekre különös figyelmet fordít a szervezet, vitaminokkal, szükség esetén babaholmikkal és a szülés előtti időszakot megkönnyítő, lelkitámogatással segíti. támogatással segítik az édesanyákat.

A segítő munka helyszínei

- információ
- adományozás
- szállás
- logisztika

A Rimaszombati úton üresen álló Deák Ferenc Kollégiumot önkéntesek alakították át szállóvá

I 03.11. Több száz önkéntes segíti 12 órás műszakokban váltva egymást a menekülőket a beregsurányi máltai információs és tranzitpontra. A máltai szakemberek vezetésével adminisztrálják az érkezőket, hogy az egymástól elszakadt családtagok könnyebben megtalálják egymást. A szállítást felajánló sofőröket a máltaiak ellenőrzik, csak az indulhat útnak menekülő családokkal, akinek élő és elérhető telefonszáma van, a célba érkekor visszajelzést adnak a beregsurányi diszpécsernek.

I 03.12. Új szálláshelyet nyit Budapesten a háború elől menekülő emberek számára a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. A fővárostól használatba kapott egykori Deák Ferenc kollégiumban 36 főt tud elszállásolni a karitatív szervezet. Az óbudai szállással együtt így több mint száz ember töltheti fűtött,

SEGÍTSÉGNYÚJTÁS A MENEKÜLŐKNEK

Herczegh Anita asszony többször is járt a máltai segítségponthon Beregsurányban

biztonságos helyen az éjszakát, míg tovább utazik vagy hosszú távú szállást találnak nekik. A szállót önkéntesekkel alakítja ki a Máltai Szeretetszolgálat.

I 03.14. Március 14-én éjfél előtt egy szülő asszonyt visz el a mentő a Piroska utcából, az asszony 15-én egészséges kislányt hoz a világra, akivel a Piroska utcai szállásra térnek vissza a kórházból, és a tervek szerint az édesanya megerősödéséig maradnak is. Március 16-án kora délután egy komplex onkológiai műtetre szoruló beteget szállít az utcai gondozószolgálat a Rimaszombati úti ideiglenes szállásról a

Batthyány téri 24 órás EÜ Centumba, ahonnan kivizsgálás után a János Kórházba viszi öt tovább az utcás szolgálat.

I 03.15. A Máltai Szeretetszolgálat felelős állattartás programja macska és kutya szállítóboxokat visz a beregsurányi tranzitpontra, mert gyakran találkozni háziállattal menekülő családokkal, akiknek a vasúton, buszon, repülőn szükségük van a mobil ketrecekre az állatok szállításához.

I 03.16. Újabb konténerekkel és sátrakkal bővül a beregsurányi máltai információ és tranzitpont. A sátrak az adományok tárolására szolgálnak, az új

konténerekben a diszpécserszolgálat és a vészhelyzetkezelési csoport adminisztrációs részlege kap helyet.

I 03.17. Politikusok és közszereplők keresik fel a beregsurányi máltai tranzitpontot, köztük Dr. Herczegh Anita asszony, Áder János köztársasági elnök felesége, a Máltai Szeretetszolgálat jószolgálati nagykövete.

I 03.18. A Nyugat-Dunántúli Régió 17 településén 18 kijelölt adománygyűjtő pont működik. A Nyugat-Európa felé tovább induló menekülők ellátását és a Dunántúlon dolgozó ukrán vendégmunkásokhoz érkező családtagok ellátását több szervezettel együtt végzi a Máltai Szeretetszolgálat.

I 03.19. Az Észak-Magyarországi Régióban megközelítőleg 220 férőhelyet alakítanak ki a menekülők elhelyezésére. A térség nem tartozik az érkezők elsődleges célpontjai közé, a Máltai Szeretetszolgálathoz a katasztrófavédelem közreműködésével érkeznek családok. A miskolci József Attila utcában egy cég 18 lakást bocsát rendelkezésre, ezek üzemeltetésére külön szerződést köt a Szeretetszolgálat.

I 03.21. Új helyszínen, a BOK Sportcsarnokban fogadják a karitatív szervezetek

Éjszakai műszak a BOK csarnokban

Az adományok szállításában 24 jármű vett részt az első hónapban

a menekülő embereket. Kőbánya – Alsó vasútállomásról a Katasztrófavédelem szállítja egyenesen a csarnokba őket. A jellemzően nők és gyerekek a mosoly és kedves szó mellett kávé, teát, élelmiszert, gyógyszereket és higiénés termékeket kaphatnak a máltai önkéntesektől. A helyszínen működik a gyerekeknek játéksarok, valamint a MÁV jegypénztárai és telekommunikációs cégek is kitelepülnek, hogy megkönnyítsék az ügyintéztést a menekültek számára. Az első szolgálatot március 21-én a máltaiak adják a BOK csarnokban.

I 03.22. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Beregsurányban, Budapesten, Debrecenben, Miskolcon és Győrött fogadja az ukrain háború elől menekülő családokat. A határátelkélőnél naponta átlag 1200 ember érkezik az első segítő pontra.

I 03.23. A máltai szervezet fokozott figyelmet fordít az idősekre, a fogyatékos emberekre és a kisbabával érkezőkre. A nehezen mozgó emberek határon átkelését kerekesszékekkel is segíti. Az adományok szállításában 24 jármű vesz részt.

I 03.24. 35 tonnányi segélyszállítást visz Nyugat-Ukrajnába a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a Hungary Helps program támogatásával Budapestről. Az adományt szállító

konvoj március 24-én délután indult a karitatív szervezet logisztikai központjából. A magyar máltai szervezet Ivano-Frankivszkba, a helyi ukrán Máltai Segélyszolgálat raktárába is szállít adományt. A szállítmány konzerveket, burgonyát, lisztet, olajat, tésztát, babát, tápszer, higiéniai termékeket és fertőtlenítőt tartalmaz, valamint tartós élelmiszer egységcsomagokat, melyek

azonnal kioszthatók a rászoruló embereknek. A konvojban a Waberers egy nyergesvontatója, a Hungary Helps kisbusza és a Máltai Szeretetszolgálat teherautója és öt furgonja viszi az adományt az Ukrajnában maradó embereknek. A támogatás az országon belül menekülő embereket és a helyben maradt családokat segíti.

A Kárpátokon túlra is szállított segélyt a Máltai Szeretetszolgálat

Ha csak egy embernek is

Mátrai Roxána

Mintha egy filmforgatás volna. Melegedő konténerek, büfékocsi, walkie-talkie, sürgős-forgás, statisztéria. A stáb tudja a dolgát, egyik int, másik fogja, harmadik viszi, negyedik adminisztrál, és néha egy szusszanásra megállnak átmelegedni a hógomba alatt vagy egy teáspoharat szorongatni.

– Felvétel, csendet kérek – kiáltanak, ha filmforgatás volna, amikor begördül a busz. Teát felhörpint, felkészül. – Kamera forog. Tessék!

És megérkezik a busz. Hallanánk a rendezőt, ahogy azt mondja a kiszállóknak:

– Látszódjon az arcotokon a meggyötörttség! Mint ha napok óta úton lennétek... Úgy keressétek ki a saját csomagjaitokat, mint akinek semmi mása nincs, csak az a pár bőrönd. Mint aki idegen országba érkezik, hátrahagyva fiát, férjét, apját.

Ha filmforgatás volna. De Beregsurányban nincs rendező, nincs kamera, nincs statisztéria. Csak a főszereplők vannak, akiknek nem kell elmondani, mi legyen az arcukra írva. A stáb, közel harminc máltai munkatárs, akik a háború elől menekülőket tizenkét órás műszakokban fogadják. Akik annak örülnek, ha valakinek fuvar akad. Akik a konténer mellett egy műanyag széken vigasztalják a vigasztalhatatlanul sírót, mielőtt adnak maguknak pár percet elbújva. Akik minden követ megmozgatnak egy új cumisüvegért, akik fejben tartják, hogy a folyton változó létszámú melegedőből ki merre tart, milyen gyógyszert szed, meddig és mire van szüksége, mit hozott magával, és kit hagyott hátra.

A szállásként szolgáló tornaterem máltai őrzője épp tizenegy francia bulldogtól és a kutyák gazdájától búcsúzik, sikerült otthont találni nekik. Meséli, hogy előző nap pár napos kiskutyákkal érkezett egy család. Olaszországba igyekeztek, nem beszéltek magyarul, de hálájuk jeléül arra kérték a máltai segítőket, hogy adjanak a kölyköknek magyar nevet. Most van valahol olaszföldön négy magyar nevű ukrán kutya...

Egy önkéntes tolmács újságolja, hogy az imént egy kétnapos csecsemővel találkozott, a múlt héten egy háromhetessel. A határról érkező sofőr szalad a busz hátuljához, mellém érve mondja „még a csomagtartóban is ülnek, annyian jöttek egyszerre.” Köztük egy anya és három gyermeke. A negyediket nem hozhatta, már elvitték katonának.

A sörpadon ülve paprikáskrumplit eszem. Elsétál mellettem egy Kárpátjáról érkezett édesapa a gyermekeivel. Három hosszú barna hajú, szinte egyforma, folyton mosolygó kislány. Nincs úticéljuk, nincs tervük a jövőre. Az apuka tolmácsolással segít, hogy ne vározzon tétlenül, míg megoldódik a helyzetük.

fotó:
MAJOROS
ÁRPÁD CSABA

– Miért nem ül be a melegedőbe enni? Megfázik - szól oda hozzá, és megy is tovább. Egy pillanatra megáll a kezében a kanál. Pár perc múlva szalad mellettem egy máltai segítő, kell a tolmács. Egy nő nem tudja abbahagyni a sírást, valaki segítsen. Tolmács rögtön akad, a megnyugvásra viszont várni kell, a sírás nem csitul. Ül a tornaterem tábori ágyán az asszony, vállát rázza a fájdalom, idegen országban, a lánya mellett ülve érte az üzenet: a férje elesett a háborúban.

Ha filmforgatás volna, valaki megjegyezné, hogy csak erős idegzetűeknek. De itt nincs csapó, sem jelmez, sem kíméletesebb forgatókönyv.

A játszótéren gyerekek tollasoznak, újra és újra érkeznek és indulnak a buszok, a máltai segítőök osztják az ételt, a teát, írják a papírokat, nyílik-csukódik a melegedők ajtaja, zörögnek a guruló bőröndök. Egyszerre áll meg és megy tovább az élet. Ölelések, fájdalmas örömkönnök, köszönömök.

A szálláshelynek berendezett színházterem estére elcsendesedik. A műszakvezető és a segítőök sorra veszik az itt éjszakázókat, majd leoltják a villanyt. Többen már korábban elaludtak, anya és kislánya mesét olvas, arcukat a telefon fénye világítja meg. Akkor felsír egy csecsemő. Majd még egy, és bekapcsolódnak apránként a nagyobbak is. Hosszú éjszaka kezdődik.

„Kijevet körbevették, Lemberget bombázzák” - visszhangzik a fejében szüntelen. Megkönnyebbülés, amikor egy hazainduló önkéntestől elhangzik a mondat, ami végre felülírja a háborús hírek bénító zakatolását. „Ha csak egy embernek is tudtam segíteni, már megérte, hogy itt voltam.”

Most következne a kiáltás, hogy köszönjük mindenkinek, mára vége. Ha filmforgatás volna. Közös taps, majd a kellékesek összeszednék a műanyagpoharakat, a bőröndöket és a plüssjátékokat. Bezárnák a konténereket, és vállfákra akasztanák a menekült-jelmezeket.

A szerző a Magyar Máltai Szeretetszolgálat kommunikációs munkatársa

8.40-től 10.40-ig szorította a kezem Apróságok a Keletiből

szerző:
PÁLMAI
ERIKÁ

fotó:
KOVÁCS
BENCE

„Hello! Megérkeztünk a célunkhoz”. Ritkán okoz ilyen nagy örömet egy ismeretlentől jött üzenet – mesélte a Máltai Szeretetszolgálat egyik önkéntese, aki nem sokkal korábban lett ismerőse a Facebookon Bachir El Moghrabinak. A jó hír a libanoni származású, Ukrajnában tanuló orvostanhallgatótól érkezett, aki az orosz ostrom alá vont Harkivból barátjával menekült el. A fiatalok pénz nélkül, egy kisbőrönddel érkeztek. A Keleti pályaudvaron segítők terve az volt, hogy az ingyenes szolidaritási jeggyel utazzanak Bécsig, ahol rokonok várják majd őket.

Csak hogy a Bécsig szóló ingyenes jegyet (amihez egyébként a 3 eurós helyjegyet azért meg kell venni) csak ukrán útlevélhez adják ki. Az orvostanhallgatóknak viszont útlevelük nem, csak ukrainai tartózkodási engedélyük volt, az ő ingyenes jegyüket így csak a magyar országhatárig adhatták ki. A pályaudvar nemzetközi jegypénztárában beállt patthelyzetet végül a máltai önkéntes oldotta meg: kifizette Hegyeshalomtól Bécsig a fiatalok vonatjegyét, és csak arra kérte őket: írják meg, ha megérkeznek.

– Egy anya két kisgyerekével Rómába tartott, de annyira rémült és ideges volt, hogy a nevét sem tudta megmondani – mesélte Morva Benedek önkéntes segítő. – Az utastársak, a kalauz, a körülötte állók magyarázták neki, hogy egyetlen

átszállással eljuthat az olasz fővárosba, de nem akarta elhinni. Végül felszálltak a vonatra, de közben egész idő alatt szorította a kezemet. 8.40-től 10.40-ig.

– Messziről úgy tűnt, mintha a fiatalasszony elájult volna és ezért cipeli őt egy idősebb pár – mesélte a Szeretetszolgálat mentőápoló önkéntese, aki egy tolmáccsal igyekezett a segítségükre. Így derült ki, hogy a lány valójában mozgásérült és kerekesszékek hiányában idős szülei próbálták a bécsi vonathoz elcipelni. A fiatal nőt az önkéntesek vették át, és gyors gyaloglással igyekeztek mielőbb átszelni a Keleti pályaudvart, hogy elérjék a vonatot. Miután komoly feltűnést keltettek, hamarosan rendőrök is csatlakoztak hozzájuk, egyikük még előre is szaladt, hogy „megfogja” az indulni készülő nemzetközi vonatot, ami így megvárta a családot.

A pályaudvaron segítséget kérők között akadt egy idősebb asszony, akinek elfogyott a gyógyszere. Morva Benedek a Szeretetszolgálat Batthyány téri központjában működő 24 órás egészségügyi központjába kísérté őt, ahol az ügyeletes orvos az ukrán gyógyszerek hatóanyagai alapján felkutatta a magyar megfelelőjüket és felírta receptre.

A segítségnyújtás számokban

2022. április 20-ig összesített adatok alapján

SEGÍTSÉGNYÚJTÁSBAN RÉSZESÜLT
MENEKÜLŐK SZÁMA

52 388

SZÁLLÍTOTT MENEKÜLŐK SZÁMA

21 331

ELSZÁLLÁSOLT MENEKÜLŐK SZÁMA

9049

ORVOSI ELLÁTÁSBAN
RÉSZESÍTETTEK SZÁMA

505

SEGÍTŐ PONTON DOLGOZÓK
ÁLTAL TELJESÍTETT MŰSZAKOK SZÁMA

6412

EGYÉB HELYEN DOLGOZÓK ÁLTAL
TELJESÍTETT MŰSZAKOK SZÁMA

9780

ÖNKÉNTESÉK ÁLTAL
TELJESÍTETT MŰSZAKOK SZÁMA

6042

A MENEKÜLŐKNEK JUTTATOTT, MAGYARORSZÁGON
FELHASZNÁLT ADOMÁNYOK ÉRTÉKE

253 millió
Forint

KÜLFÖLDRE JUTTATOTT
ADOMÁNYOK MENNYISÉGE

183 tonna

KÜLFÖLDRE JUTTATOTT
ADOMÁNYOK ÉRTÉKE

192 millió
Forint

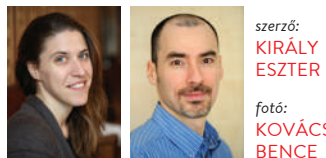

A csatlakozásra váró gyerekek szívesen játszottak a máltai önkéntesekkel a Keletiben is

Az igazi arcunk

Mindenekelőtt reményt kell adnunk
– Azbej Tristan a Hungary Helps
ukrajnai szerepvállalásáról

Törmelékek közt ismét otthonok világlanak, fegyverropogás visszhangjaként iskolások ceruzája serceg, táborok helyett újra templomokban gyűlnek össze az üldözöttek – rendszerint ilyen életképek születnek a Hungary Helps kormányzati segélyprogram, a Máltai Lovagrend és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat együttműködése nyomán. Az ukrajnai háború okozta válsághelyzet mérséklésére minden eddigi közös tapasztalatra szükség van, ahogy a legnagyobb segélyszállítmányra: a reményre is. A Miniszterelnökség üldözött keresztények megsegítéséért és a Hungary Helps program megvalósításáért felelős államtitkárával, Azbej Tristannal beszélgettünk.

szerző:
KIRÁLY
ESZTER
fotó:
KOVÁCS
BENCE

– A háború harmadik hetében járt Kárpátalján. Hazatérve mit mesélt el először az ott látottakból?

– A találkozásokat. Kárpátalján az élet első érzetre a rendes kerékvágásban megy, de a találkozások után azonnal látható a dráma. Az utcakép egy nyugodt hátszobát sejtet, mégis idegenül hat, hiszen például a katonakorú férfiak hiányoznak a közterekről: vagy besorozták

hétre, esetleg egy-két hónapra elegendő. Gyógyszerkészleteik apadóban, ráadásul olyan eshetőségekkel is számolniuk kell, hogy leállnak az alapvető közműszolgáltatások, vagy hogy az erőszak eléri Kárpátalját. A pánikot kerülik, mert az rontana a helyzeten. Rengeteg áldozatot hoznak, hogy a válság ne torkolljon katasztrófába.

– Hogyan hatott önre ez a látogatás?

– Visszás érzés volt, hogy nem egész napos utazás után értünk a helyszínre, hanem csupán az országhatáron kelünk át. Megrázó azt a válsághelyzetet a szomszédságunkban látni, amelyhez hasonlókkal a Hungary Helps program elmúlt öt éve során távoli országokban találkoztam. A kárpátaljai misszió felkavaró, ugyanakkor a mentális készenlét felelőssége azt jelenti, hogy bizonyos értelemben föl kell vennünk egy orvos hozzáállását. Át kell éreznünk az emberek helyzetét, de közben meg kell őriznünk a szakmai ítélőképességünket, hogy minél hatékonyabban segíthessünk. Fontos humanitárius szakmai információkkal

tértem haza Kárpátaljáról: ezek alapján készülünk a különböző forgatókönyvek-re. A magyar kormánynak Magyarország békéjét, biztonságát megőrizni és a bajbajutottakon segíteni is kötelessége. Az interjúnk időpontjáig hazánkba érkező négyszázezer ember befogadása mellett a kormányzat eddig mintegy kétmilliárd forinttal támogatta a határon innen és túl is segítséget nyújtó karitatív szervezeteket.

– A Máltai Szeretetszolgálat beregsuranyi segélypontját is felkereste.

– Felemelő volt látni, hogy az egész magyar nemzet egy emberként áll ki a háború kárvallottjai mellett. Ez az önzetlen összefogás valódi szolidaritás: a magyarság a legszebb arcát mutatja – és ez az igazi arca. A segélypontokon minden karitatív partnerünk, köztük a Máltai Szeretetszolgálat is áldozatos szolgálatot végez. Csatlakoznak hozzájuk önkéntesek is, sokan helybeliek. Az egyik határmenti település polgármester asszonya napi tizenkét órában kente a szendvicset az Ukrajnából érkezőknek. A látottak számomra azt is visszajelzik, hogy a lehető legjobb döntés volt a Hungary Helps küldetésébe keresztény hitelvű és más segélyszervezeteket bevonni. Külön értékelem, és itt is megköszönöm a Máltai Szeretetszolgálatnak, valamint a Beregszászi Járás Máltai Szeretetszolgálatnak, hogy közösen szolgálhatjuk ezt az ügyet.

– Hogyan készül a Hungary Helps a válsághelyzet várható elhúzódására?

– A Hungary Helps az elmúlt öt évben ötven országban, közvetlenül több mint félmillió emberen segített. Több helyszínen – Afrikában, a Közel-Keleten és Ázsiában – szembesültünk azzal, hogy egy akut fegyveres konfliktus vagy katasztrófa idején az országon belül menekülő embereknek azonnali gyorssegélyt kellett adni. Kárpátalján is ez most a helyzet. Más térségekből arról vannak tapasztalataink, mit jelent a szaknyelv által már nem is humanitárius segítségnyújtásnak, hanem stabilizációs vagy rehabilitációs támogatásnak nevezett tevékenység. Ezek keretében gyakori, hogy egy konfliktus „befagyásával” a belső menekültközösségeket kell sokáig támogatni, arra is készülve, hogy nem térhetnek többé vissza az otthonukba. Ilyenkor igyekszünk az ő hosszú távú megmára-

dásukat lehetővé tenni a szülőföldhöz legközelebb eső biztonságos országban. A másik jellemző eset, hogy a krízis elmúltával az élet elindításában kell szerepet vállalnunk, ideértve a fizikai értelemben vett újjáépítést és a társadalom szövetét alkotó közösségek megerősítését is. Ukrajnában az első humanitárius válaszlépéseket már megtettük. Továbbá megkezdjük a felkészülést a különböző eshetőségekre, így a stabilizációs-rehabilitációs tevékenységekre is.

– A szíriai polgárháború sújtotta Homszban, vagy a 2020. augusztusi robbanás nyomán súlyos válságba került Bejrútban a Máltai Lovagrenddel és a Szeretetszolgálattal nyújtottak segítséget. Hasznosulhatnak a közös tapasztalatok Ukrajnában?

– Mindenekelőtt reményt kell adnunk a háborútól és annak következményeitől szenvedő embereknek Kárpátalján. A libanoni válsághelyzetben az állam napi működése több fronton is ellehetetlenült: az államcsőd miatt leállt az oktatás, a szociális ellátás. Itt a Szuverén Máltai Lovagrend libanoni szervezetével a helyi egyházi vagy keresztény gyülekezeti szereplőket támogatjuk abban, hogy erejük-höz mérten átvegyék az állam szerepét: például működtessék legalább az egyházi iskolákat. Háromgyermekes családapák vagyok, és a libanoni keresztényekhez hasonlóan én is ragaszkodom a szülőházamhoz, de ha nem lenne ott iskola, ahova járathatnám a gyermekeimet, akkor én is megindulnék a világnak abba a részébe, ahol ezt megtehetném. Ukrajnában is megszakadt az oktatás, a háborús területeken az aktív fegyveres konfliktus miatt, a hátszágban pedig azért, mert az iskolákban menekülteket látnak éppen. A különböző szereplők, akikkel Beregszászban találkoztunk, azt kérték, hogy támogassuk az oktatás újraindításának vagy folytonosságának különböző lehetőségeit, akár alternatív helyszíneket, programok szervezését, akár a távoktatást.

– Mi adhat most reményt?

A homsi példa azért is kiváló, mert az ottani programunk valóban a remény együttműködése. A nagy számban keresztények lakta területet a tízéves szíriai polgárháború gyakorlatilag megsemmisítette; a városrész – nincs jobb szavam rá – egy romhalmaz volt. A helyi keresztény

közösségektől azt kérdeztük, hogyan segíthetünk, ők pedig nem azt felelték, hogy küldjünk nekik repülőjegyeket és hozzuk el az embereket Európába, hanem az újjáépítéshez kértek segítséget. Erre adtunk támogatást a Hungary Helps forrásaiból, a máltaiakkal partnerségben. Amikor idén januárban Homszban jártam, a szétlőtt épülettömbök között szigetszerűen már állt néhány családi ház, amelyet felújítottak, és ami ennél is fontosabb: amelyekbe az élet is visszatért. Kétszáz család költözhetett haza Homszba, közülük többen menekült, illetve migráns közösségekből jöttek vissza. A józan megfontolás vezérelte együttérzésen alapul a Hungary Helps azon elve, hogy egy humanitárius válsághelyzetre nem az evakuálás a megoldás, hanem az, ha a szülőföldön teremthetjük meg a megmaradás lehetőségét. Ukrajnában is készülünk arra, hogy a remélhetőleg minél korábbi békés rendezés után szükség lehet magyar részvállalásra az újjáépítésben.

– Márciusban mutatták be a Hungary Helps indulásának ötödik évfordulójára megjelent, a programot személyes visszaemlékezések tükrében bemutató Arcok és történetek – Magyar segítség a kereszténység bölcsőjében című kötetet. Említene a könyvből egy máltai arcot és egy máltai történetet?

– Az Arcok és történetek kötetben a Közel-Keleten megtámogatott keresztény közösségek képviselői, vezetők és hétköznapi emberek szólnak meg. Személyes vallomásaikból kiderül, hogy e mindenki által magukra hagyott közösségeknek mennyit jelentett lélektanilag, hogy van egy nép a sokszor távolinak érzett Európában, amely elsőként, sok esetben sajátos egyedülként a segítségükre sietett. Értük dolgozunk a Máltai Szeretetszolgálattal, a szervezet vezető képviselőivel, köztük Kozma Imre atyával, Győri-Dáni Lajossal és Solymári Dániellel – akiket talán barátainknak is nevezhetek – a kereszténység bölcsőjében is, például a tágabb értelemben vett Szentföldön, a menekültellátásban. De kiemelném a szíriai máltai együttműködést. Az ostromlott Aleppóban a Máltai Szeretetszolgálat kormányzati támogatással fel tudta építeni a pusztítás után elsőként újra működésbe lépő kórházat, más újjáépítési programokat is sikeresen bonyolítottunk le együtt, sőt az éhínségtől fenye-

SEGÍTSÉGNYÚJTÁS A MENEKÜLŐKNEK

getett közösségek élelmiszertermelését is közösen támogattuk. Mindez egy olyan reménytelennek tűnő válságra adhat gyógyírt, melyet jól mutat, hogy tíz éve Szíriában 2,3 millió keresztény élt, s ez a szám mára mindössze nyolcszázazerre csökkent. Egy ilyen tragikus folyamatot sikerül közösen mérsékelnünk, és bízunk benne, hogy reményt adva akár vissza is fordítanunk.

– Egyebek mellett „pacifista keresztés-ként” mutatkozik be Facebook-oldalán. Felvállalt értékrendjében, a Hungary Helps üldözött keresztények melletti kiállásában és a máltai jelmondatban is egyforma súlya van az elesettek megsegítésének és a hit védelmének. Mi különbözteti meg a keresztény hiten alapuló segítségnyújtást a nem vallásos indíttatású jószolgálati tevékenységtől?

– Semmifajta minőségi különbséget nem tennék, már csak azért sem, mert a Hungary Helps programot vezető szervezet nem egy hitelű közösség, hanem egy kormányzati egység. Itt az államtitkárságon, illetve a Hungary Helps Ügynökségnél is dolgoznak hívó és nem hívó emberek, ugyanazzal a jószolgálati küldetéssel. Ugyanakkor a Hungary Helps

kereszténydemokrata eszmeiségű programnak nevezhető, ami azt jelenti, hogy a Biblia társadalmi tanítására alapozzuk az értékrendünket és az intézkedéseinket. A keresztény társadalmi tanítás középpontjában pedig az emberi méltóság áll, az a vallásos gyökerű gondolat, hogy a Jóisten saját képmására teremtette az embert, aki ezért magától értetődően méltósággal, értékkel és szabadsággal rendelkezik. A mi indíttatásunk tehát ebből ered, de ez semmilyen szinten nem kisebbíti azok szolgálatát, akiket egy vallástól független együttérzés vezérel. Sőt, éppen az az igazán felemelő abban, amit közösen élünk meg az utóbbi hetekben, hogy a legkülönbözőbb háttérű, eszmeiségű, sokféle területen szolgáló magyar emberek és szervezetek fognak össze az együttérzés jegyében. Nagyon büszke vagyok arra, hogy ennek az egyik vezető ereje a Hungary Helps program lehet.

– Az év elején a Szuverén Máltai Lovagrend Pro Merito Melitensi érdemrenddel ismerte el a szolgálatát. Az átadó ceremóniára visszagondolva merült fel bennem, hogy melyek az ön munkájának ünnepi pillanatai?

– Háromszor ért az a megtiszteltetés, hogy találkozhattam Ferenc pápával – ezek hívő katolikus emberként áldott pillanatok voltak számomra, különösen a tavaly márciusi alkalom. Akkor, az iraki főpásztori látogatás idején a helyi partnereink az egyik pápai programot Moszulba szervezték, ahol az Iszlám Állam hatalmas pusztítást követett el a keresztény közösségekben. A lerombolt templomok terén tartott imaalkalmat a Szentatya, a helyi keresztény vezetők pedig ragaszkodtak ahhoz, hogy egyedüli külföldi kormányzati képviselőként beszélhessek a pápával. Nagyon készültem, gondosan megterveztem, mit mondok majd. Ám alig kezdtem bele, Moszul szír katolikus püspöke közbeszólt, és azt mondta: Szentatya, ha a magyarok nem siettek volna a segítségünkre, akkor már nem lennénk itt; nélkülük nem tudtuk volna újjáépíteni a templomainkat, otthonainkat. Ferenc pápa akkor megáldotta a szolgálatunkat, és másnap bejelentette, hogy eljön Magyarországra a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus zárómiséjére. A rengeteg megerősítő és szép pillanat közül talán ez az, ami igazán kiemelkedik.

Találkozások a menekülőkkel: önkéntesek történetei

„A képen egy kéthónapos csecsemőt fogok. Nagyon sírt, az anyuka hiába próbálta ringatni. Odaléptem, hogy átvegyem a kicsit. Igyál egy teát, egyél egy szendvicset, nyugodjál meg, közben a baba is megnyugszik – mondtam neki. Bizalmatlanul nézett, de azért oldotta a helyzetet, hogy az anyanyelvén szólítottam meg. Mint az érkezők többsége, ő is csak ukránul beszélt. Aztán odaléptem két hölgyhöz, 30-35 év körüliek lehettek, gyermekekkel érkeztek ők is. Az ország belső részéből jöttek, a lebombázott Zsitomirból. A férjeik hozták el őket autóval a határig, majd visszamentek, mert az egyikük orvos, aki azt mondta, neki most a mentésben a helye, a másik mérnök, ő harcolni indult. Ez után már nem mertem személyeset kérdezni, mert annak csak sírás lett volna a vége, nem pedig segítség.”

„Anatolij bácsi Dnyipróban élt, egymagában töltötte mindennapjait. A 72 éves férfi Beregsurányon át érkezett Magyarországra. Miskolcon a Máltai Szeretetszolgálat egy többlakásos társasházban szállásolta el. Anatolij bácsi minden nap hosszan sétált a háztömb belső udvarán, de az utcára egyszer sem ment ki. Kiderült, hogy az idős férfi nehezen tájékozódik, eltéveszti a lépcsőházakat, nem igazodik el az ismeretlen környezetben. Az idős embert ezt követően egy idősotthonba vitte a Szeretetszolgálat, ahol tágas kert várta és a dolgozók között ketten is az anyanyelvén tudnak beszélni vele.”

„A Keleti pályaudvaron idős házaspár várakozik, megkérdezem honnan jönnek. Harkiv – mondja a nő. Az jó messze van, igyanak egy teát vagy kávét, hozok szendvicset, vizet. A férfit csak rója a köröket, az asszony köszöni, nem kér semmit. Hova mennek? Van szállásuk? – érdeklődöm. Nem, nem, nem kell semmi. Újabb családok jönnek. Viszem őket jegyet venni, pelenkát adok, telefont töltök, törött szemüveget javítok. De közben nem tudom levenni a szemem az idős párról. Odaviszek egy önkéntes tolmácsot, mondja el, azért vagyunk ott, hogy segítsünk nekik, közben önkéntelen mozdulattal az asszony vállára teszem a kezem. Az asszony megragadja a kezem, közben elsírja magát. A vonaton kapták a hírt, hogy lebombázták a házukat. Ez a néhány táská maradt csak. Amerikába mennek a lányukhoz, el kell jussanak a reptérre, a férje már fizetett valakinek a fuvarért, de az illető nincs sehol. Beléjük diktálok egy meleg teát, kezükbe nyomok egy szatyrot vízzel és szendviccsel, majd rövid idő múlva beültetjük őket a repülőtérre induló máltai kisbuszba. Csaknem négy óra telt el azóta, hogy először odaléptem hozzájuk. A férfi most szólal meg először, annyit mond: Thank you.”

A beregsurányi udvaron focizás közben, egy katonai helikopter repül el felettünk. Alacsonyán repül, látjuk a pilótát is. Mindenki megdermed egy pillanatra, ösztönösen körém gyűlnek. Egy 10 év körüli fiú azt kérdi:

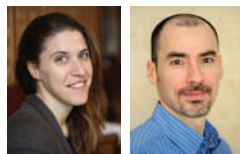
- Ugye nem fog lőni?!
- Nem. – mondom magabiztosan.
- Biztos?
- Egészen biztos.

Megnyugszanak, játszunk tovább. Bízna bennem. Azért játék közben fél szemmel az eget fürkésztem, biztos, ami biztos.”

Szabján Imre vészhelyzetkezelési vezető tájékoztatja az államtitkárt Beregsurányban

Háznak kell lenni

szerző:
KIRÁLY
ESZTER

fotó:
KOVÁCS
BENCE

A meneküléstől hajsolt, dermedt, de mindenekelőtt holtfáradt családok érkeznek Ukrajnából. Mire Budapestre érnek, talán már nem is hiszik, hogy van vetett ágy a világon. Hogy létezik olyan hely, ahol a járni alig tudó nagymamát kerekesszékre ültesse, ahol az eltört hallókészülékhez új alkatrész kerül, ahol tiszta ruhát kap az, aki egyetlen kabátban indult útnak. Pillanatképek a Máltai Szeretetszolgálat Piroska utcai átmeneti befogadójáról.

Gyerekként zihálva szaladtunk a védett körbe, ahol már nem érhetett hozzánk a fogó. „Ház!” – kiáltottuk, és biztonságban szusszanhattunk egyet a játszópajtási „kódex” által kijelölt átmeneti menedékben, amely magától értetődően a játék része volt. Az ukrainai háború fényképekre van e pillanatok önfeledtségétől. A szétbombázott élet, a menekülés valósága irtózatossá. A Piroska utcai ideiglenes befogadóhelyen a máltai gondoskodás szerteágazó, de a feladat egy: „háznak” kell lenni.

„Na, ő jól van” – dűnnyögi egyik máltai önkéntes a másikat a kisfiú felé biccentve, aki a lépcsőfordulóról kanyarodva egyenesen a játszósarok felé veszi az irányt. A két évesek fékezhetetlenségével pattan föl az első rollerre, mintha hírből sem hallott volna a háborúról, amely elől több napja menekül négy bátyjával és édesanyjával. Talán tényleg nem hallott, s neki ez itt most csak egy nagy ház, nagy játszósarokkal, csudarollerrel.

A budapesti Római-parton, a Piroska utcában található Aegon oktatási központ a koronavírus-járvány kezdete óta zárva tart. A vállalat online formában szervezte képzéseit a pandémia idején. Az ukrainai fegyveres konfliktus azonban átrajzolta az újranyitási terveket, s a cég egy héttel a háború kitörése után a Máltai Szeretetszolgálat rendelkezésére bocsátotta a huszonhét szobás szálláshelyet. Március 5-én, csütörtökön nyílt meg a központ, már aznap este teltház volt – s a hely azóta is teljes kihasználtsággal működik.

Az épület két szintjén összesen ötvennégy embert tudnak elszállásolni, szükség esetén akár nehezen mozgó, sérült személyt is. Az Ukrajnából a Keleti pályaudvarra érkezőket az ottani máltai segítségponton szolgáló önkéntesek irányítják

ide, s itt kétágyas szobákban tölthetnek el néhány napot, erőt gyűjtve akár a további útjukhoz, akár az itteni hétköznapjaikhoz. E pár nap alatt a háború elől menekülő családok teljes ellátásban részesülnek, igényeik szerint tisztálkodószereket, gyógyszert, ruházatot, internetelérést kapnak, s a házban szolgáló máltai munkatársak és önkéntesek bármilyen ügyintézésben a segítségükre vannak, legyen szó akár egészségügyi ellátásról, jegyvásárlásról, vagy alkatrész kereséséről egy törött hallókészülethez.

A szálláshelyen éjjel-nappali portaszolgálat működik, a máltai munkatársak és a hozzájuk csatlakozó önkéntesek pedig reggel hét és este tizenegy között segítik a ház vendégeit. Folmeg Balázs a Máltai Szeretetszolgálat Játszva megelőzni programjának szakmai vezetője, és március 5-e óta a Piroska utcai befogadóhely egyik fő koordinátora is. Szerinte az átmeneti szálláson végzett szolgáltatásban, de főleg az új vendégek érkezése utáni első órákban a legfontosabb a megértés és a türelem.

– A legtöbben azonnal lefekszenek aludni, rendkívül kimerülten érkeznek. Nem is szólunk rögtön, hogy vigyenek sampont meg fogkefét, csak a szobájukba kísérjük őket, közben elmondjuk, hogy

A további utazásra is felkészülhetnek a menekülő családok: tartós élelmiszert, tisztálkodószereket, gyermek és felnőtt ruhát is kaphattak

hol találunk minket. A nap nagy részét a szobájukban töltik, bár a kisebb gyerekek rögtön fölfedezik a játszósarkot. A múltkor egy önkéntesünk UNO-zni tanított egy kisfiút, alig telt el néhány perc, és vagy tízen köréjük gyűltek a szőnyegen. Sokukat akkor láttuk először mosolyogni. Telefonon keresztül segítő tolmácsok és a Google-fordító révén kommunikálunk velük, és aki igényli, azzal lelki beszélgetésre is sort kerítünk.

Érkezett egy veszélyeztetett terhes édesanya, aki a Keletiben rosszul lett, mentőt kellett hívunk hozzá. Szerencsére már aznap este elmehtünk érte. A nagymamája, aki nagyon-nagyon nehezen mozog, nem tudott volna feljönni a lépcsőn az árvízbiztonság miatt megemelt földszintre sem, őt ezért kerekesszékekben vitték föl a munkatársak. Azután egy fiatal anyuka érkezett karján alig pár hónapos csecsemővel. Azt mondta, 36 órája nem aludt. Jött egy olyan férfi is, akinek se táskája, semmije sem volt, egy szál kabátban menekült el. Tőlünk kapott ruhát, cipőt, szappant, borotvát. Nincstelenül érkezett egy harkivi család is: ők az épület lebombázása napján hagyták el a házukat, korábban szerencsére lefénnyépezték az útleveleiket. De a Piroska utcai szállón megfordult egy idős hölgy a felnőtt autista lányával, aki el sem mozdult mellőle, míg tovább nem indultak Münchenbe. Másnak a hallókészüléke ment tönkre,

a márciusi hosszú hétvégén kellett alkatrész keríteni hozzá.

A Piroska utcai napok talán leginkább felemelő élménye az lehetett, amikor egy korábban kettészakadt család épp itt talált újra egymásra. Amikor a család egyik fele épp kilépett a szobájából, hogy vacsoráznia induljon, a máltaiak irodájánál a Keletiből épp csak megérkező rokonaikba botlottak, akikkel még valahol Ukrajnában veszítették el egymást.

– Percekig ölegették egymást – idézi fel a találkozást Folmeg Balázs, akinek erről egy másik pillanat is eszébe jut. – Jött tolmácsolni egy kárpátaljai magyar hölgy, aki a Keleti és a Nyugati pályaudvaron is sokat önkénteskedett már, és egyszer futólag tett egy megjegyzést. Azt mondta: csak a máltaiak ölelik meg a menekülteket. Ez valamiért nagyon megragadt bennem.

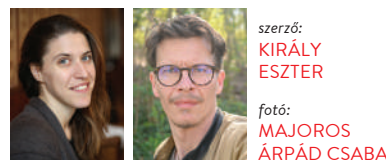
72 óra folyamatos utazás után a máltai szállón pihent meg az édesanya és két hónapos gyermeke

27 szobában 54 férőhelyen több mint 500 ember kapott szállást az első két hétben

„Nem tudja, hova szaladni”

Nyugat-Magyarországon több ezer ukrán vendégmunkás dolgozik, a háború elől menekülő családok várhatóan ebben a térségben keresnek majd menedéket. A Máltai Szeretetszolgálat már az első érkezőknek is segít.

szerző:
KIRÁLY
ESZTER

fotó:
MAJOROS
ÁRPÁD CSABA

Menedék

„Én dolgoztam a gyár, Móron. Mentem haza utána, és hoztam el gyerekek most. Férjem, Vitalij, Ukrajnában, meg Alona férje és nagyfia. Őt nem fogják engedni ide, húszéves. Tegnap férje írja, pincébe aludnak. Daniel mutatja a Facebookon, anya, nézd, megbombázta. Mondom, látom, de hát mit csináljak. Vannak, akik nem tudja, hova szaladni.” Ljudmilával a Máltai Szeretetszolgálat győri Színes Fogadó Tér Szenvedélybetegek Integrált Intézményének előszobájában beszélgetünk: itt kaptak átmeneti szállást három gyermekével, unokájával és két Kijev mellől, Dnyepetrovroszkból való nőismerősével. Csak ő beszél kissé magyarul. Beregsurányba érkeztek meg március harmadikán, ahol alig néhány órát töltöttek, amíg a Szeretetszolgálat munkatársai fuvart találtak számukra, s előkészültek a győri fogadásukra. Még a miniszterelnökkel is találkozottam, meséli Ljudmila. „Olyan, mint én. Farmernadrág rajta.”

Szinte kacagva társalog, derűje váratlan. Hároméves unokája betrappol a helyiségbe, talán a titokzatos magyar szavakra fülel („Hiába nem érti nyelv, nagyon tetszik neki!”). Riadalmat, keserűséget nem látni sem a kisfiún, sem a folyosóra kimerészkedő nagyobbak arcán. Mivel a Színes Fogadó Tér alapvetően szenvedélybeteg embereket szolgál, az itteni máltai munkatársak tapasztaltak a traumatizált emberekkel való kapcsolatok terén – erre a rutinra most még nagyobb szükség van. Udvardi Mónika, az intézmény vezetője elmondja, hogy a család az eddigi ittléte alatt sokat oldódott. „Folyton keresik, hogy

A közös segítségpont a győri vasútállomás mellett

ők mit adhatnának. Csütörtökön jöttek, pénteken már teát akartak főzni nekünk. Néhány nap után jelezték, hogy szeretnék maguknak venni az ételt, mert nem ennék el az ittenit a náluk szegényebben elől. A gyerekeknek kialakítottunk egy kis játszósobát. A szombati nap megviselte őket, mert Alona, aki addig írásban kommunikált a seregben szolgáló fiával, elvesztette vele a kapcsolatot. Ljudmila fiának viszont aznap volt a születésnapja. Sokat sírtak, de végül ünnepeltek is. Később állásinterjúra visszük a felnőtteket, nagyon várják, mert ez a cég hosszú távon lakhelyet is biztosítana nekik.”

Bázis

A Máltai Szeretetszolgálat Nyugat-Dunántúli Régiójának munkatársai közül több mint hatvanan vállaltak önkéntes feladatokat is a menekülők ellátásában, ráadásul nem csak a régió területén, hanem az ország másik felében, az ukrán-magyar határon is. Majdnem ugyanennyi civil önkéntes is segíti a nyugat-dunántúli máltaiak munkáját. „A győri régióközpont munkatársai többszáz szendvicset készítenek, és ezen felül is minden szükséges dolog kivisznek az átmeneti szállásokon lévőkhöz. Adott pillanatban felmerülő helyzetekre is reagálunk: volt, hogy egy lakást kellett berendeznünk négy óra alatt, máskor pedig elhoztunk a határról két édesanyát tíz gyermekkel, meg egy-egyel a pocakban. A győri vasútállomáson létrehozott segítségpontra más városokban dolgozó kollégáink is járnak ügyelni. Középiskolások is segítenek, például a rak-

tárhelyiségünkben. Szalai Ferenc régióvezetőnk a győri Prohászka Gimnáziumban óraadó tanár, az osztályaiban a táblára írta fel, hol lehet önkéntesnek jelentkezni, és a minap épp prohászka diákokkal találkozott a raktárban” – sorolja Panker Mihály. A Szeretetszolgálat Nyugat-Dunántúli Régiójának ügyvezetője esténként személyesen járja végig az összes olyan győri helyszínt, ahol a menekült családok máltai gondoskodásban részesülnek.

Győrlikócs városrészben a helyi közösségi házban huszonhét, a győri Bartók Béla Zenei Általános Iskola tornatermében pedig hetvenhét menekültet szállásolt el egyik napról a másikra a katasztrófavédelem, ellátásukat a Máltai Szeretetszolgálat vállalta. A két átmeneti szállásra és a vasútállomás melletti segítségpontra a „Kékdíszkontnak” becézett raktárhelyiségből vittek élelmet, tisztálkodási szereket, ruhát, gyógyszereket a máltaiak. A várostól kapott raktárban gondosan elrendezett oszlopokban áll a terméktípus és lejárat dátum szerint szortírozott, címkézett készlet. Olykor egy-egy adományfelajánlás talonban tartanak, hiszen az adományátvétel időzítésén is múlik, hogy a megfelelő cikkek akkor és oda jussanak, ahol szükség van rájuk. A cél, hogy tartalék mindig legyen, de pazarlás soha.

A Katolikus Karitásztól egy önkéntes háziorvosa megvizsgálta az iskolában elszállásolt menekülteket, a máltaiak az általa felírtak alapján látják el a megfelelő gyógyszerekkel a családokat.

Megálló

Március 5-én, szombat reggel kezdte meg 24 órás működését az információs- és segítségpont a győri vasútállomáson. A három fűtött, árammal, internettel és defibrillátorral felszerelt konténerben a Katolikus Karitásztól és a Máltai Szeretetszolgálat közösen teljesít szolgálatot: élelemmel, melegedési és pihenési lehetőséggel, információval és jó szóval várják a háború elől menekülőket. Noha az első napokban legfeljebb egy-két tucat ukrán menekült érkezhetett vonattal a városba, Panker Mihály szerint egy nagyobb menekülthullám esetén nagy biztonságot nyújthat az időben megszervezett jelenlét. Az ügyvezető becslései szerint a Nyugat-Magyarországon dolgozó ukrán vendégmunkások száma akár tízezerre is rúghat. Sok menekült tarthat Európába Győrön keresztül, a belföldi utazás ingyenessé tétele miatt pedig várható, hogy sokan itt szállnak majd át a nemzetközi vonatokra. Mindezek miatt – és a 2015-ös menekültválság tapasztalataira is alapozva – elképzelhető, hogy a győri vasútállomás forgalmas ponttá válik.

A segítőpontot felkereső családok közül egy kisgyermekeivel érkező édesanya és a húga háromnapos utazást követően, kimerülten fordult az önkéntesekhez. A férjeik vitték el őket az ukrán-magyar határig, és Győrön át Padovába szerettek volna eljutni, de nem tudták, melyik vo-

natra szálljanak. Az elkeseredett családot a segítségpontra meleg teával kínálták, a némi pihenés és beszélgetés nyomán kialakuló bizalmas légkörben a két felnőtt hölgy hosszasan sírt. Miután az önkéntesek segítségével megváltották a jegyeiket, az ukrán hölgyek az utolsó kétezer forintjukat adták oda azzal a kéréssel, hogy vegyenek belőle élelmet az utánuk érkező, rászoruló menekülteknek.

Alapvonal

A vasútállomástól negyedóra sétára egy telefon hangszórójából a Romane Gila egyik slágere szól, kissé visszhangosan, egy tornateremben. Öt-, nyolc-, tízgyerekes siserahadok, száradó ruhák a bordásfalakon, óriási matracok a kosárlabdapálya szélein, emberéletek az alapvonalon. A matracok végében fölcsvart takarók, tömött szatyrok és viseltes táskák. Az itt elszállásolt felnőttek pihennek, közömbösen vagy elrévedve néznek maguk elé, a gyerekeik játszanak. Babakocsi, löfegyver – műanyagból mind a kettő. Csikkannak a műanyag papucskok a parkettán, fél pogácsát majszol egy totyogós, kíváncsi szemeket mereszt. Egy édesanya telefonál, közben nyújtott lábszárain néhány hónapos, plédbe göngyölt babáját ringatja. Duruzsoló alapzaj. Határhelyzet, amiben nem könnyű megállapítani, hogy a tornaterem majd’ nyolcvan embert átjáró levegője nehezedett el, vagy a torok szorult össze.

A Bartók Béla Ének-Zenei Általános Iskola tornatermében hetvenhét főt szállásolt el ideiglenesen a katasztrófavédelem.

A Beregszászról és a környéki falvakból úticél nélkül, mindenüket hátrahagyva Magyarországra menekült családokkal férfiak is jöttek, más családfők már korábban itt dolgoztak Magyarországon. Győrbe érkezésük után a Máltai Szeretetszolgálat gondoskodott az ellátásukról: a menekült családok reggelit, meleg ebédet és vacsorát, gyógyszereket, játékokat, ruhát, vitamint kaptak. A gyerekek örülnek a kifestőknek, matricáknak, meg jó időben az iskolával szemközt játszóternek is – ők könnyebben várnak a sorsukra, mint a felnőttek, akik közül a legtöbbeknek nincs terve a jövőre nézve.

Egy matracon hét gyerek, óvodástól a kamaszig, közülük négyen testvérek. Nem túrják ki egymást éjszaka, felelik a kérdésre, mosolyukból félénken kikanalál a bizalom. A zenei általános iskolából nem hallatszanak át a tornaterembe a hangszerek, a Romane Gilát jól hallani telefonról is. Megtudjuk, inkább csak hallgatják a zenét – „a Denisz táncolni is tud, tudja, csapásolni” –, énekelni nem szoktak, csak karácsonykor. „Ha megtartják.” Egy cserfes lányka hozzátézi, hogy a gyülekezetben, ottan megtartják, ott imádkozni is szoktunk. „Meg itt is, amikor fekszem lefele.”

Lelkesedéséről eszünkbe jut Ljudmila imakönyvecskéje. Ugyanilyen élénken piroslott az is a friss ágyneműn a Színes Tér Fogadóban.

(Riportunk elkészítése után a családokat átköltöztették egy üresen álló kórházi épületbe, ahol külön helyiségeket kaptak.)

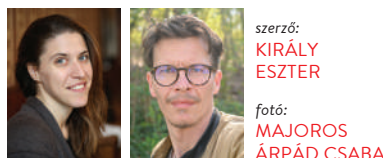
Főleg sokgyermekes kárpátaljai családok kaptak átmeneti szállást a tornateremben

Pecsét van rajtam: lehet bennem bízni

Ugron Zsolna a határmenti szolgálatáról

Rokonai régóta a Szuverén Máltai Lovagrendben szolgálnak, ő önkéntesnek jelentkezett a máltaiakhoz. Kiskamaszként a román kommunizmus üzte el a hazájából – az elmúlt hetekben háború elől futó gyerekekbe öntött lelket. Népszerű regényeket írt a történelem nagyasszonyairól – most menekülő anyák szemében bukkan a bátorság történeteire. Ugron Zsolna író a kettéhasadt valóságról, a mennyország konténerbe költözéséről és a piros kabát jelentőségéről.

szerző:
KIRÁLY
ESZTER

fotó:
MAJOROS
ÁRPÁD CSABA

– Mi indította el a beregsurányi határát-
kelőhöz?

– Az egész egy újságcikkkel kezdődött. Távoli unokatestvérem és barátnőm, Molnár-Bánffy Kata írt a máltaiak által koordinált Felzárkózó települések programról a Képmás Magazinba, és a Vecsei Miklóssal készített interjúja olyan nagy hatást tett rá, hogy lelkesedése engem is magával ragadott. Kata elkezdett összeszervezni egy ön-

kéntes csapatot, és elindított egy intenzív párbeszédet arról, hogyan tudnánk jól és hatékonyan kapcsolódni a Szeretetszolgálat munkájához. Közben Ukrajnában kitört a háború, hirtelen máshol, másképp lett szükség a segítségre, így elég gyorsan odakerültünk a határra. Katával, a férjével és a párommal, majd egy másik baráti házaspárral szolgáltunk két hétvégét Beregsurányban, és most is várom a jelzést, hogy mikor mehetünk legközelebb. Nem volt önkéntes segítői „előéletünk”, de hamar kiderült, hogy a szervezési, logisztikai rutinunk és a nyelvtudásunk itt jól jön.

– Így képzelte a katasztrófa helyzetben
történő segítségnyújtást?

– Nem volt előzetes képem az efféle szolgálatról, katasztrófa helyzetről sem közvetlen benyomásaim. De az én generációmnak Erdélyben általános élménye, hogy el kell hagynia az otthonát. Ötödikben negyvenketten jártunk az osztályomban, mire befejeztük az általános iskolát, alig húszan ha maradtak. Sokféleképp mentek el emberek, én tizenegy évesen a szüleimmel, néhány bőrrönddel érkeztem Kolozsvárról Budapestre. Nekünk nagyon jó volt, elképesztő szeretet és családi támogatás fogadott, komoly biztonsági háló. Sokfelé jártam a világban, sokféle arcát láttam a kiszolgáltatottságnak, így voltak személyes élményeim arról, hogy az ilyen helyzetben lévő embereknek mik az elsődleges problémái. A Beregsurányban töltött napok nagy tanulsága, hogy aktív segítőként mennyire nehéz feladat lelkileg valamelyest távol tartani magam a történésektől. Hiszen ha minden percben bevonódom, nem tudok segíteni.

– Mivel vértette fel és mit rótt Önre a piros máltai kabát?

– A kabát nyilvánvalóan jelkép is, kifejezi, hogy nem csak magam vagyok, hanem egy szervezetet is képviselek, így mindenképpen felelősség. A fegyelem is nagy kihívás – nem véletlen, író vagyok –, nehezen dolgozom kötött struktúrákban, vagy tartok bizonyos keretrendszeret. Erőfeszítésbe telt megérteni, hogy nem kell ötpercenként megreformálni a működést. Nagyon jó érzés volt az a kabáttal együtt járó extra bizalom. Hogy a piros kabáttal egy pecsét is van rajtam: „lehet bennem bízni”. Többször mondogattuk azoknak, akik továbbutaztak, például Budapestre, hogy az állomáson is lesznek „piros kabátosok”, keressék őket, segíteni fogtak. Ez mindig működött, láthatóan megnyugtató volt. Ezt szép volt megélni. Nagyon hálás vagyok, hogy része lehetek az önkéntes hálózatnak, ami számomra eddig rejtett valóság volt. Ajándékként élem meg, hogy rátaláltam. Jó, hogy van olyan szervezeti háttér, ahol lehet jól segíteni, hogy van az élet értelmességét így is segítő kapcsolódási pont.

– Az önkéntes Ugron Zsolnával a krónikás Ugron Zsolna is elment a határra?

– Egyáltalán nem krónikásként indultam útnak, de nyilván formálódtak történetek. Vannak kitörölhetetlen mondatok, tekintetek. Egyszer egy háromgyermekes család érkezett Kijevből, látszott rajtuk, hogy jólétből, nagyvárosi környezetből valók, a gyerekek is jól beszéltek angolul. A segítőponton csak várniuk kellett, mert volt úticéljuk, csak a továbbutazásukat kellett szervezni. Addig is bekísértük őket az egyik konténerbe, hogy melegedhessenek. Az egyik kislány, miután teát és a csokit adtuk neki, majd meglátta a gyereksarkot is a színezőkkel és a játékokkal, megszólalt: „This is heaven” – Ez itt a mennyország. Ekkor derült ki az is, hogy tíz napja voltak már úton, és teljesen kimerültek. Kis híján sírva fakadtam, de összeszedtem magam, és azt feleltem, „most már csak jobb lesz.” Elképzelhetetlen, mit élhetnek át.

– Egy író mondja, hogy vannak elmesélhetetlen történetek?

– Inkább úgy mondom, hogy vannak történetek, amelyek azok sajátjai, akikkel megtörténtek. Amit a menekülő emberek átélnek, azt közülük valakik tudják majd jól elmesélni, nekünk elképzelni is alig lehetséges. Ül egy gyerek a hátsó ülésen mögöttem, aki semmit sem tud az osz-

tálytársairól, mert ők nem menekültek el. Egy édesanya beszél az Ukrajnában maradt férjével, és közben a kislánya azt kérdezi a telefonáló anyjától: „Anyu, az Apu megint sír?” Ezeket nem lehet elképzelni.

– Íróként az asszonyi sorsok mozgatják leginkább. A határon is érzékenyebben érintette a történetek női oldala?

– A határon leginkább női történetek vannak. Pontosabban családtörténetek, meggyötört családok tragikus történetei. Annak ellenére, hogy a legtöbben úgy jöttek, hogy már volt „landolási pontjuk” valahol a világban, tudták, hova tartanak. Nekem az volt nagyon nehéz, mikor egész kicsi gyerekekkel érkező édesanyákkal találkoztam, akiknek fogalmuk sem volt, merre tovább. Egy ilyen anyuka két óvodáskorú gyerekekkel és egy kisbabával jött. Csak ukránul tudott, nem ismert senkit Ukrajnán kívül, egyszerűen menekült, amerre látott. Épp akkor volt Beregsurányban egy német hölgy, aki más Németországba tartó menekülőkre várt, és akadt még szabad hely a buszában. Kiderült, hogy a német kisvárosnak, ahová fuvaroz, komoly menekültellátási infrastruktúrája van, szállással, munkalehetőséggel. Ezt ajánlottuk fel az édesanyának, aki ott állt egyedül a rémisztő helyzetben, és nem tudott dönteni. Képtelen voltam nem bevonódni a vívódásába. Félt, mert bár biztonságot kínáltak neki, de egy számára teljesen ismeretlen országban. Biztos felrúgtam ezzel az íratlan szabályokat, de megadtam neki a telefonszámomat, hogy legyen valaki, akit bármikor felhívhat. Végül nekiindult. Tudok is róla: azóta rendszerben megérkezett Németországba. Nagyon sok nőről és gyerekről beszélünk, akiknek egyedül kell most majd felépíteniük egy új életet, és bár az asszonyok erősek, ez nem lesz könnyű.

– Ön szerint min múlik, hogy valaki megtalálja-e magában az újrakezdéshez szükséges erőt?

– Talán azon, hogy marad-e bizalma az emberiség felé. Ez nyilván rettenetesen nehéz, amikor bombáznak, öldökölnék körülöttem – ilyenkor majdnem lehetetlen úgy látni, hogy az emberek többsége jó. De ha ezt a hitet valahogy tovább éltetjük, az, bízom benne, jó alap. A határról hazafelé jövet fuvaroztam egy menekülő családot, egy nagymamát, egy édesanyát és a tizenhat éves fiát. A srác tudott egy kicsit angolul, ezért vele be-

szélgettem, de közben a saját, ugyanennyi idős gyerekem is felhívott. Az éppen kollégista lányomtól azt kérdeztem, milyen volt a hétfégi buli, a hátsó ülésen lévő fiútól pedig azt, hogy vonattal vagy busszal jutottak el a határig, mire azt felelte, hogy csak vonattal lehetett, mert a buszokat lövik. Ültem a volánnál ebben a kettéhasadt valóságban, és nyilvánvaló volt, hogy a két gyerek közül az egyiknek sokkal nehezebb lesz valaha is elhinnie, hogy megbízhat az emberekben.

– Eszerint a határmenti szolgálat a bizalom szempontjából akár sorsdöntő is lehet a menekülők életében?

– A menekülők fogadása rövid epizód, de nagyon sok múlik rajta. Például amikor csak kínáltuk őket étellel-itallal, rendre elhárították: köszönik, nem kérnek semmit. Ám ha odaléptünk, vittünk kávét, csokit, üdítőt, akkor megkönyebbülve, sőt örömmel fogadták. Az odalépés volt az az apró mozzanat. Hogy ne kelljen még kérni is mindazok után, amin átmentek. Igen, azt gondolom, sok múlik azon, hogyan érkezik meg az ember – nem csak ide, bárhova –, és milyen benyomások érik az első biztonságos helyen.

– A saját, 1989-es megérkezéséről már volt szó. Egy Facebook-posztban írta, hogy az akkor ajándékba kapott iskola-táska jelképes tárgya lett az életének. Mi válhat a Beregsurányban töltött napok szimbólumává?

– Az ölelés. Amikor valaki sírni kezdett, kétségbeesett, vagy eszébe jutott az otthona, az otthonmaradtak, önkéntelenül ölelték meg egymást az egyébként teljesen idegen emberek. Egészen furcsa volt, mégis magától értetődő, hogy alig két perce láttál valakit először, de magadhoz szorítod, mert olyan a helyzet, hogy ölelni kell. Bence, a párom egy idő után azt csinálta, hogy teletömte a máltai kabátja zsebet az adományba érkező játékokkal, és valahányszor riadt, fáradt gyerekek szálltak le a buszokról – éjszakai műszakban legtöbbször így történt –, már húzta is elő bűvésztrükk-szerű gesztusokkal a plüssöket. A gyerekeknek tágra nyílt a szemük, azonnal földerült az arcuk, és sokszor megölelték a játékokat. Ezeket a mosolyokat sosem fogom elfelejteni.

A délutáni szállítmány már nélkülünk érkezik

Kitekintő: a Máltai Rend Ukrajnában – részletek Schumicky Mária beregszászi önkéntes naplójából

I 03.01. Budapesten még berohanok egy boltba, mégiscsak hozok magammal valami ételmezt, gondoltam, nehogy már engem kelljen etetni a túloldalt abból a sok adományból, ami érkezik.

Jancsi (Makuk János, a beregszászi Máltai Szeretetszolgálat vezetője) nagyon fáradt, de szívesen fogad minket az otthonában. A tisztaság, a vacsora kínálása, Dia mamájának ölelése, a frissen vetett ágy összefacsarja a szívem. A vendégszeretőt a háború sem foszthatja meg attól, hogy vendégeit méltó módon várja. Jó itt lenni. Holnap pedig... elég akkor megváltanunk a világot.

A beregszászi Máltai Szeretetszolgálat híreiből: Szervezetünk információs központot hozott létre az asztélyi határátelkélőnél. Önkénteseink az ANP benzinkút mellett nyújtanak segítséget a határra érkezőknek, a határ magyarországi oldalán pedig a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársai segítik a továbbiakban.

(Részlet a Beregszászi Máltai Szeretetszolgálat közléseiből)

I 03.02. Ötkor kelek, magyar idő szerint. Jancsival kávézunk, aztán megyünk a határra.

Megpakoljuk a ládánkat kekszakkal, vízzel, 'szokkal' (itt így mondják a gyümölcs-lét) és elkezdünk házalni a kocsiknál, amik lassan begördülnek. Meg-meg kérdezzük az embereket, kérnek-e enni, inni valamit. Kitöltjük a magyar nyelvű tájékoztatót.

Fiatalférfi fekete kabátos zokogó nőt ölel. Vigasztalja. Megkérdezzük segíthetünk-e. Két család, vagyis két nő és a gyerekek. Kitöltjük a papírt. A férfiak maradnak. A nők mennek, Grázban várják őket. Most erősnek kell lennem, nem sírhatok, amiért mások búcsúpillanatainak részesevé válok. Majd később, ha ők nem láthatják. Áldást mondok magamban rájuk, és tovább haladok, hadd tartsák meg az utolsó perceiket maguknak.

Szőke, velem egykorú lány ül az autójában. Lehúzza az ablakot. Benyújtok neki egy vizet, kéredek kér e még valamit.

Keservesen sír. Elmondja, hogy Harkovból menekült el a barátnőjével, de a szüleik ott maradtak. A csincsillája velevan. Behajolok az ablakon és megölelem. Némán imádkozom magamban. A papírjára ráírom, PSZICHOLÓGUS / MENTÁL, hátha van valaki a túloldalon, aki nálam többet tud segíteni. Elmegy az ismeretlenbe, és biztosítom afelől, hogy nálunk, magyaroknál szeretettel fogadják és lesz szállása, étele, biztonsága. Bízva gondolok honfitársaimra, hogy remélem, nem hagynak cserben és Julija méltó fogadtatást kap tőlünk.

Jemeni férfiakkel, feleséggel, hiányos papírokkal. A lengyel határról már elküldték. Megígérem neki, hogy elmondok egy imát, hátha itt átengedik. Az autó egy óra múlva sem jött vissza. Remélem, átjutottak.

Apa kíséri feleségét, két kisfiát és nagylányát a határhoz. Gyalog mennek. Biztonságban lesznek – ígérjük az édesapá-

nak. A HÍD-hoz küldjük őket fuvarért, szállásért. Megöleli a feleségét, akinek egy pillanatra átsuhan az arcán a fájdalom, de rendezi vonásait és mire kibontakozik a karjaiból, már bátran néz férje szemébe. Némán ígéri, hogy megtartja a családot. A fiúk megölelik apjukat, a kisebbik sír, de aztán nevetve válnak el és integetnek. A lány... ő kamasz, elfordul. Édesapja a karja után kap, de már csúszik is ki a kezei közül és megy előre, hátra sem néz. Nem akar búcsúzni, mert még találkozniuk kell. A férfi áll. Hosszan néz utánuk.

Még csak reggel 9 óra.

Már sok a csavargó gyerek is, aki kiözönlött a faluból és kéregetnek mindenkitől. Mariann azt mondja, ha egyszer engedsz nekik, a fejedre nőnek. Hát, csak kitaláltuk, ha összeszedik a szemetet, minden zsák után kaphatnak valamit. Tizen is szedték sebtében, aztán jöttek szokért, csokiért. Amikor már nincs több juta-

lom, az egyik azt mondja, akkor legalább puszt adjál. Megpusztilom őket kétoldaltól alaposan. Vigyorogva rohannak el és kiabálják vissza, 'köszí anyu'.

Később az irodában Tündével dolgozunk. Van nagyobb raktárunk végre, ahová érkehetnek az adományok. Az első szállítmányok este meg is érkeztek.

Hosszú nap volt. Nem váltottuk meg ma a világot, de törekedtünk jobbá tenni. Tudván, hogy otthon este a Bazilikában a barátaim imádkoznak a békéért. Tudván, hogy sok önkéntes társunk várja, hogy jöhessen segíteni. Tudván, hogy a mi Atyánk szemmel tart minket.

A menekülő családok többsége kizárólag ukránul beszél. A beregszászi Máltai Szeretetszolgálat egy egyszerű formanyomtatványt állított elő, amit a határon várakozókkal kitölt, a családtagok számával, életkorával, van-e valamilyen betegségük, ami kezelést igényel, hová szeretnének eljutni. Ezeket a kísérőleveleket a menekültek aztán át tudják adni a magyarországi segítőknek, ezzel meggyorsítják és megkönnyítik a családok fogadását, ellátását, és a továbbutazásuk megszervezését.

(Részlet a Beregszászi Máltai Szeretetszolgálat közléseiből)

I 03.03. Ma nem megyek a határra, az irodában nagyobb hasznomat veszik. Tünde boldogan mondja, hogy este találkoztam Lilivel, a kislányával és játszani is tudtak, mert időben hazaért. Napok óta nem látta.

Égész délelőtt pakolják a kis raktárt Tibi bácsi, Peti, István meg a többiek. Tünde leltárt készít és valami rendszer alakulni látszik. A nap végére megvan a felület, a sablon levelek és talán a végleges vámfórmátum is...

Ebédet az asszonyok főznek nekünk. Ebéd után megérkeznek az első máltai szállítmányok (a magyar oldalon, a határ mentén felállított gyűjtőpontból).

Délután Tündével kirobogunk a kis Suzukival a határra az új infosheet-tel, amit magyarul készítettünk, és ukránra fordítottunk csupa hasznos infóval a hogyan tovább kérdésre, mint például az autópálya használata, a menekültstátusz és a szállás, fuvar szervezés módja.

Gyuri hív a határról, hogy valami német szállítmány jön. Bizonyos Herr Z. szól, fél óra múlva a határon vannak. Fogalmunk sincs kik ők és honnan jönnek. Hívom a máltai rend nagykövetét, hátha ő szervezte, de ő sem tud semmit, ellenben kéri, ha tényleg összefoglaljuk a szállítási protokollt, azt küldjük el, sokat segítene a tapasztalatunk. Közben a németek a határon, a vámosok telefonáltak, hogy az ukrán vámon van egy német fickó, aki semmit nem ért, hát jöjünk gyorsan.

Közben Zoom megbeszélés magyarországi adományozó hálózattal. Elmesélem, hogy mi a helyzet. Kérek pár dolgot, és molnárkocsira, békára egyből van ígéretem, hétfőre megérkezik. Hál' Istennek, mert itt a kollégák tolokocsival és talicskával mozgatják az árut.

Órákig várok, nem akarok hazasétálni, részben mert nincs kulcsom, részben, mert megígértem anyukámnak, nem mászkálok egyedül a sötétben. Harmincegy évesen ilyen ígéretet tenni vicces, de itt talán ez más. Kisebbségnek lenni sosem egyszerű.

A fiúk hajnali fél egy körül jönnek, hazamegyünk, megisszuk a pertut, mert bár alkoholt a megyében tegnap óta nem szabad árusítani, de a fogyasztásról nem szólt a rendelet. Elmesélik a kalandos német szállítmányt, amit két német öregúr hozott lelkesen, bejelentkezés nélkül, de azért megoldottuk és végül jót nevetünk. A máltai szállítmányok is átértek újabb 3 autóval. Szépen lassan kezdjük feltölteni a raktárt.

Nem egy hónapra készülünk, nem is a háború végére. Ukrajna GDP-jének jelentős részét a gabonatermesztés adja, Jemen a fő felvásárlója, ahol 2022-ben biztosan komoly problémák lesznek az éhínséggel. Meg itt is. Most kell dolgoznunk, mint a hangya. Mindent, amit kapunk és kaphatunk elfogadunk, mert cudar idők elébe nézünk.

I 03.04. Alig aludtam két órát, mikor szól az ébresztő. A reggeli séta jól esik az irodába, ahol egyből felvesszük a ritmust. Tegnap kértem egy titkárnőt, telefont, hogy az adományok vámügyintézését egy kézben tarthassuk. Laci, az új titkárnőnk. Pár napja kérte, adjunk feladatot,

igaz, az egyik lába hiányzik, de szíve, esze a helyén és akarata a munkára van.

Csengetnek, helyi asszony, aki már jött adományért. Elhozott egy nénit karonfogva, hogy az ő adatait is írjuk fel, mert majd neki is kell csomag. Tegnap ígértem egy bőrröndöt vagy sporttáskát, hogy legyen neki otthon, ha menekülnie kell. A nénének találunk egy görbe botot, amit kér, mert nehezen jár egyedül. Kérdezi honnan jöttem, és hálásan megölelget, hogy itt vagyok Budapestről.

Közben megjelennek a helyi romák is, adjak nekik is valamit. Gyönyörű kisfiú rám vigyorog és valamit enni kér. Örülök, hogy elhoztuk a banánt az asztalról reggel, mert azt most odaadhatom, és boldogan eszik meg a testvérével. Hasfájás elleni gyógyszert is kérnek, de csak a fájdalomcsillapítót tudom odaadni, ez a sajátom, ezért adom. Gyógyszert most nem adunk, nem nagyon van mit. Behozni nem lehet. A patikák polcai már most üresek. Nem tudom mi lesz ebből, de félreteszem azt a gondolatot, mert ez nem a ma gondolja.

11.20-kor csöng a kaputelefon. A szívem megdobb, Jónás az, régi kedves ismerősöm, a nagyszülősi (Vynohradiv) pap. Meséli mi van ott, én is meséltem mi van itt, mi van bennem. Tóni, akivel jött, egyből ajánlkozik, hogy jön ő is önkénteskedni, tolmácsol szívesen a határon. Számot cserélünk. Ha már itt van, kérem hozzon hamut, hogy ha a vasárnapi misére nem jutnánk el, azért legyen benne részünk. Körbeállunk páran, akik éppen bent vagyunk az irodában, Totya, Gyuri, Laci. Imádkozunk. Meghinti a fejünket – Ne feledd ember, porból lettél, s porrá leszel. – Amen.

A délután telefoncsörgés telefoncsörgés hátán, de a szállítmányok rendben érkeznek, újabb felajánlásokat is kapunk. Szükségem van valakire az irodai munkához, akit ismerek, akinek ismerem a munkastílusát. Felhívom Kingát, hogy szükségem van rá, fejezze be gyorsan a szakdolgozatát, és jöjjön, mert itt, most nekem, és az ügynek ő kell. Remélem kedden ideér.

Eldöntöm, hogy hosszabb időre itt maradok. Felhívom Csabát, a főnököm,

Máltai szolgálat a határ ukrán oldalán

SEGÍTSÉGNYÚJTÁS A MENEKÜLŐKNEK

Schumicky Mária (jobbról) a beregszászi raktárnál

hogy meg lesz-e nélkülem, elenged-e. Természetesen elenged.

Jancsi és Tünde kint ülnek. – Jancsi, áprilisig maradnék. Elfogadtok engem kollégának? – A nagy ember feláll, könnyes szemmel megölel. – Persze. – Tünde is könnyezik, megöleljük egymást.

I 03.05. Megint két órát sikerült aludni, mert 5-kor már felébredek. Az agyam jár, a határon kezdek, ahol megegyezek Dezsővel, hogy minden nap jöjjön szemetet szedni és kap érte csokit. Ha pedig minden nap rend van a kollégáim szerint, hát 2 hét után a rollert is neki adom, amit Imréék hoztak.

Lajos jön át a kollégájával. Szépen alakul az együttműködésünk a magyar oldalon lévő kollégákkal. Napról-napra gördülékenyebb és bejáratottabb.

Az én feladatom egyre tisztább – a logisztika kezelése, az adományok érkeztetésének szervezése, önkéntesek toborzása, adminisztráció... 3 telefon van nálam, néha négy is. A magyar számom, az ukrán számom, az ukrán adomány szám, a magyar adomány szám, Jancsi telefonja... Tünde is így van... Még bírom, de egyszer nem fog menni és ezt már most tudom. Kéne még kolléga, aki tud dolgozni, mint mi és tartósabban marad-

na is velünk. Logisztikus, raktáros, kommunikációs, adminisztrátor... Holnaptól jelentkezhetnek az önkéntes felületünkön feladatokra.

A reggeli szállítmány megérkezik és kedves, ismerős arc száll ki belőle. Lutas Csabi barátom, aki a kerekesszékek javító mestere, most pedig sofőr lett a határon. Arany ember, nagyon örülök neki. A raktárban Tanja vár, és minden rendben megy. A délutáni szállítmány már nélkülünk érkezik meg, István menedzseli, nekem csak arról szólnak, hogy kész vannak. A folyamatok egyre kiforrottabbak. Elvittük az első szállítmányt Ungvárra, ahol Kijevből menekült gyerekeket szállásolnak el, és minket kerestek meg, hogy gyorsan kellene élelem, mert másnap már nincs mit az asztalra tenni. Petiék kocsiba pattantak és vitték is a szállítmányt. Délután megérkezik Eszter, akit már nagyon vártam, hogy a kommunikációs csapatunkat vele együtt össze-
rántsuk. Este sokáig beszélünk még stratégiákról, célokról és forr ki, hogy mit is szeretnénk magunkból megmutatni...

Szervezetünkhöz érkezett egy kérés, hogy csaknem 50 menekült gyereket helyeztek el egy ungvári iskolában, de csak egy napig tudják őket ellátni, mert nincs élelem. A gyerekek többsége árva.

Segélyszolgálatunk élelmiszeradományt vitt Ungvárra az árvák étellemezésére, hogy legalább néhány napra ételmet kapjanak.

(részlet a Beregszászi Máltai Szeretetszolgálat közléseiből)

I 03. 06.

Továbbra is nagy igény van a határon felállított információs pontra, ahol az általános segítségnyújtás mellett igyekszünk beszélgetni is a menekültekkel. Nemrég kijevei apácák kísérek el egy gyermekcsoportot a határra, hogy a határon átkelve megkeressék németországi támogatóikat. Imádkozunk a békéért!

**Történetek első kézből
a másik emberért
végzett szolgálatról.**

„Kiszámoltuk, hogy 20 euróval lehet egy ember életét megmenteni”

szerző:
PÁLMAI
ERIKÁ

„Tanácsadóként nagyon sok esetben csak lereagáltam az eseményeket, ezúttal valamit tenni is szerettem volna” – mondta motivációjáról Philipp Ostermeier német vállalati tanácsadó, aki az ukránai háború kitörése óta segíti a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkáját. Elmondása szerint nem tudta, hogy pontosan mit kell tennie, csak szeretne volna tevőlegesen támogatni mindazokat, akiknek segítségre van szüksége.

„Pénteken kibéreltem egy 7,5 tonnás teherautót és elkezdtem felhívni a partnereket, hogy megkérdezzem: ki, mivel tudna segíteni. Szombat estére viszont csak félig volt a teherautó, így addig telefonáltam, amíg hétfőre megtelt” – mesélte a kezdetekről Philipp Ostermeier. A sofőr is ő volt, miután kiderült, hogy társának nincs jogosítványa a teherautó vezetéséhez. A kötelező pihenőidők miatt 18 órássá elhúzódott út során gyógyszer, takarót, párnát, papírzsebkendőt, wc papírt, egészségügyi betétet, valamint tartós élelmiszert szállítottak még március elején Münchenből Beregsurányba.

Utazása során a legmegindítóbb élményét egy Budapest közelében lévő benzinkúton, nem sokkal az ukránai háború kitörése után élte át. Ott már nagyon sok ukrán rendszámú autót látott, amelyekben csak nők és gyerekek, valamint idősök ültek. „Az egyik töltőoszlopnál mellettem egy nő tankolt, – a kocsijában 3 kisgyerek ült –, betette a töltőpisztolyt a nyílásba, de nem tudta, hogyan kell elindítani a töltést. Nem engedte, hogy segítsek neki, mondta, hogy csak bemegy fizetni. De aztán rájött, hogy nem tankolt semmit” – mesélte a Philipp Ostermeier, aki végül teletöltötte az ukrán autót is, és közben azt is megtudta az asszonytól, hogy ő még sosem tankolta meg a családi autót, ezt mindig a férje intézte, aki viszont ezúttal nem jöhetett a családdal.

Beregsurányban látva a Szeretetszolgálat munkáját és a háború elől menekülő emberek utaztatásának nehézségeit, ismét szervezésbe kezdett Philipp Ostermeier: újabb támogatókat gyűjtött, ennek köszönhetően napi 300 ember utaztatása oldódott meg Beregsurányból, és a közeli más határátkelőktől. A beregsurányi máltai segítőpontra március közepe óta a német FlixBus cég négy sofőre és két 78 férőhelyes busza áll folyamatosan rendelkezésre, hogy a menekültek szállítása kiszámíthatóan, gördülékenyen és

legfőképpen biztonságosan működjön. Március végéig már több mint 20 ezer kilométert futottak ezek a buszok, amelyek hosszú távú segítségnyújtására a fedezetet a Ments életeket címmel, a gofoundme.com oldalon meghirdetett közösségi adománygyűjtéssel sikerült összehozni.

„Kiszámoltuk, hogy 20 euróval lehet egy ember életét megmenteni” – mesélte a gyűjtés kezdetéről Philipp Ostermeier, hozzátéve, a sofőröktől is azt kérdezték: „akarjátok emberek életét megmenteni?”. A közösségi gyűjtéssel eddig 71 ezer euró jött össze, ebből a pénzből Philipp Ostermeier a buszok mellett további adományokat is szervezett, többek között melegétel főzésére alkalmas konyhasítraktartatott el Kárpátaljáról. Az együttműködés pedig azóta is folyamatos a német tanácsadó és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat között. „Miben tudok segíteni? Mire van szükség?” – ez az első két kérdés, amit azóta is minden találkozáskor feltesz Philipp Ostermeier a Szeretetszolgálat munkatársainak.

„Nagyon sok traumatizált ember érkezik most Ukrajnából európai országokba” – mondja a német tanácsadó, aki reméli, hogy egy éven belül haz térhet a mostani menekültek túlnyomó többsége, addig pedig közös feladatunk a menekülő emberek gondját viselni.

Szerzek egy konyhát, és főzünk a rászorulóknak

Időnként hajléktalan embereknek főz nagy mennyiségben, legutóbb tizenhat szakács és konyhafőnök társaságában az ukrainai menekülőknek készített 1200 adag ételt. A miéltre azt mondja: ma már jól esik a lelkének, ha másokon segíthet. Régebben más ember volt, Afrikában idegenlégiósként is szolgált Pap Lajos, vagy ahogyan a kollégái ismerik: Atya séf.

szerző:
PÁLMAI
ERIKÁ
fotó:
KOVÁCS
BENCE

– Sokszor segített már rászorulóknak, kollégáival legutóbb az ukrainai menekülőknek főzött sertéspörköltet tarhonyával. Mennyire nehéz 1200 emberre szóló „jótékony főzést” összehozni?

– Ezt három óra alatt megszerveztem. Olyan, mint egy legó játék, vannak, akik tevételesen segítenek, mások anyagilag

járulnak hozzá, és ahhoz, hogy ez összeállhasson, kapcsolatra van szükségük. Én összerakom őket, mintha építőköveket rakogatnék. Sok jó emberrel pedig már gyerekjáték a főzés. Tényleg az. A menüt gyakorlatilag megadja a felajánlott nyersanyag. Én vagyok a karmester, a többiek - akik mind profik a szakmában - ott állnak mellettem. Van, aki ízesít, van, aki darabol, más csomagol. Ez csapatmunka. Mindig olyat főzünk, ami elérhető, egyszerűen lehet fogyasztani és tápértéke is van, jól lehet lakni vele. De legalább ennyire fontos, a figyelemfelkeltés, hogy

megmutassuk az embereknek: ezt akár ők is meg tudják csinálni.

– És ön miért segít?

– Jó a lelkemnek. Szerintem mindenki csinált az életében rossz dolgokat, én is így vagyok vele. Vallásos nem vagyok, de jó érzés jól tenni, fontos tudni, hogy ez most már más, mint a korábbi életem. Az első jótékonyági akciónk Balogh Rudolf séf ötlete volt, még 2010 környékén, és akkor még a Magyar Vöröskereszttel főztünk. Kaptunk egy konyhát, szerveztünk, kértünk nyersanyagot és összeálltunk mi, az érintett konyhafőnökök. Ezt a kezdeményezést viszem tovább. A Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál már korábban is volt kapcsolat, a rendezvényeinken megmaradt, amúgy hibátlan ételeket adtuk oda, hogy vigyék el a szegény embereknek. Most ez úgy működik, hogy szerzek egy konyhát, hozzá legénységet, séféket és alapanyagot és amit mi megfőzünk, azt a Máltai Szeretetszolgálat juttatja el a rászorulóknak.

– Mindig szakács akart lenni?

– Inkább szerettem volna hajóskapitány, vadászpilóta, kamionos lenni. Idősebb fejjel más motivált: vesziprémi vagyok, és egy kertes ikerházban nőttem fel, ahol a szomszédunk a város egyik neves konyhafőnöke volt. Fontos ember volt, mindig tele pénzzel. Megirigyeltem, próbáltam ezt az utat követni, bár az éttermi munka rengeteg fájdalommal és idegességgel jár.

– Kollégái atya séfnek nevezik, ezt a nevet honnan kapta?

– A Belügyminisztérium konyháján dolgoztam, volt egy Honda VF 750 -es motorom, aminek az akkumulátora rendszeresen lemerült a hidegben. Egy ilyen alkalommal, imakönyvvel a kezemben, egy imát is mondtam a motorért, ami ezután beindult. Utána rajtam ragadt az Atya séf.

– Hogyan került a francia idegenlégióba?

– Sokáig kerestem a helyemet: éltem az egykori Szovjetunióban, Angliában, Franciaországban, Németországban is. A francia idegenlégióban több mint egy évet szolgáltam az első öbölháború idején. Átmentem minden szűrőn, megkaptam az alapkiképzést, elmentem ejtőernyősnek Korzikára. Az első ugrásomkor egy francia légiós volt előttem. Ő úgy félt, hogy nem

mert kiugrani a gépből, így őt kidobták a többiek a levegőben. Ebből tanultam, és én azonnal kiugrottam amint erre jelt adtak, azaz rácsaptak a hátamra.

– Volt bevetésen is?

– Nem. Afrikában, Csádba voltunk kivezényelve, a szomszédos Szudánban volt Irak légierjének fele. Ha szükség lett volna még ejtőernyősre a térségben, akkor mi lettünk volna a leggyorsabban bevethető egység. De erre nem került sor.

– Főzött ott is?

– Az ezredesemnél minden héten raporton voltam, mert el akart küldeni a konyhára, tudta, hogy szakács vagyok. De én kitartottam, hogy nem ezért lettem légiós, de attól még újra és újra behívott. Végül nem kellett főznöm, illetve csak egyetlen egyszer: amikor lőttünk egy gazellát, azt azért megcsináltam. Afrika után már tudom értékelni mindazt, ami jó. Az az egy év nem a kényelemről szólt: teherkocsiban, hálósáokban aludtunk és amikor lement a nap, mintha lekapcsolnák a villanyt, korom sötét lett, közben lehetett hallani a vadállatokot. A legfélelmetesebb hangja vízilónak van, még most is beleborzongok, ha eszembe jut. De amikor vége lett, visszatértem a főzéshez, amit azóta is tanulok. Mára már megjuhászodtam, feleségem és

egy fogadott gyerekem van. A Hayabusa motorom azért még ott áll a kertben, de már csak ésszel megyek vele.

– Egyébként mit szeret főzni?

– Bármit megfőzök, de nincs kedvencem. Otthon a feleségemé a konyha, ha vendégség van, esetleg összerittyentek valami gyorsat. A napjaim az étteremben telnek, főzünk ezerféle dolgot. Van, hogy hirtelen megkívánok valamit, két nap múlva már értelmét veszti.

– Honnan inspirálódik? Mikor és hogyan találja ki, hogy mi kerüljön az étlepra?

A világot jártam, rengeteg mindent láttam. A tulajdonos is mesterszakács, jó körökben forog, ő is sokfelé járt már. Gondolkodunk, ötletekből gyúrjuk össze az ételeket. Van két füzetem, ezekbe írtam fel a recepteket, amikor új témán jár a fejem, lapozgatom és ezeket próbálom továbbfejleszteni új alapanyagokkal vagy technikákkal.

– Korábban mondta egy interjúban, hogy a nyugdíjas éveit a Csendes-óceánon található Tonga szigetén képzelel el. Ott mit tervez?

– Semmit. Esetleg egy kis halsütődét a parton.

Váratlan kampányhatás

Hogyan lehet fair egy telekommunikációs nagyvállalat?

A vállalat történetében az egyik legsikeresebb kampánynak nevezte a Vodafone márkaigazgatója a magányos emberek megsegítésére felhívó karácsonyi akciót, amely számukra is váratlan eredménnyel zárult. Juhász Péter Tiborral arról is beszélgettünk, mitől lesz társadalmi értelemben fair egy nagy telekommunikációs cég, amely egyfelől úttörő szerepet vállal a vezető nélkül közlekedő tengeri hajó fejlesztésében, másfelől embereket vesz arra rá, hogy törődjenek a közelükben élő, egyedül maradt idősokkal.

Az ő fejükben kell kicsi memória morzsákat elültetni, hogy ha egyszer felmerül bennük a szolgáltatóváltás gondolata, akkor majd jusson eszükbe a Vodafone. És persze rengeteg más feladatom is van.

– Hol kerül képbe a társadalmi felelősségvállalás?

– Alapvetően három dolog határozza meg, hogy egy telekommunikációs cégről mit gondolnak az emberek. Az első, hogy milyen minőségű szolgáltatást kapnak, a második, hogy megfelelő-e az ár-érték arány. A harmadik szempont évek óta egyre nagyobb súllyal esik latba, a koronavírus járvány pedig különösen felerősítette a szerepét. Ez pedig nem más, mint hogy mennyire fair a vállalat. Az utóbbi időben egyre inkább ez különbözteti meg egymástól a szolgáltatókat.

– Mitől lesz fair egy globális hálózat? Vagy a magyarországi vállalata?

– Alapvetően két része van, az egyik, hogy hogyan vesz részt a társadalomban, kötődik-e hozzá valamilyen közösségi szerep. A másik, hogy hogyan bánik az ügyfeleivel, mint egyénekkkel. Tehát mondjuk van-e apróbetűs, rejtett kikötés a szerződésben, javítják-e a hibát, ha valami probléma adódik. Nemzetközi felmérések szerint az emberek háromnegyede elvárja, hogy a nagyvállalatok aktívan tegyenek a környezetért és a társadalomért. Nemcsak erkölcsi kötelességünk, hanem üzleti érdekünk is, hogy segítsünk jobbat tenni a világot. Ennek része, hogy a hálózatunk működését száz százalékban megújuló energiaforrás fedezi, hogy rengeteg fát ültettünk, digitális díjat alapítottunk az előremutató kezdeményezések támogatására, és még hosszan sorolhatnám. Magyarországon ezeket a kezdeményezéseket egy önállóan működő szervezet, a Vodafone Alapítvány fogja össze, amely a megalapítása óta 1,6 milliárd forinttal támogatja a fontosnak ítélt ügyeket.

– Ha már szóba hozta: milyen visszhangja volt önöknél a Vodafone karácsonyi kampányának, amelyet a Máltai Szeretetszolgálattal együttműködve hirdettek meg karácsony előtt a magányos emberek támogatására?

– A Vodafone egyik legsikeresebb kampánya volt, minden tekintetben. Két dolgot szoktunk nézni az utólagos értékelés során. Az első, hogy üzletileg mennyire eredményes, itt a céljainkat egyértelműen

elértük. A másik az, hogyan építi a márkát, és ez is várakozáson felül teljesített. Nagy mintás kutatásokkal ellenőrizzük, hányan tudják visszaidézni a reklámot, hányan emlékeznek arra, hogy a Vodafone volt a hirdető, és mi volt a fő üzenet. Minden érték az elvárt célok fölött teljesült, de ez esetben volt egy harmadik hatás is, amivel előzetesen nem számoltunk. Bízunk abban, hogy a reklámfilmbe bemutatott magányos Imre bácsi történetével felhívjuk a figyelmet arra, mennyi idős ember él közöttünk, és kicsit talán azt is reméltük, hogy lesznek, akik megtalálják a közelükben élő Imre bácsikat. De teljesen más volt azzal szembesülni, hogy közösségek szerveződtek az „Imre bácsik” megkeresésére, és Facebook csoportok alakultak, hogy egyeztessék, melyik nap ki néz rá a lépcsőházban egyedül élő idős bácsira vagy nénire. Itt most valóban megmozdult valami, mindannyian éreztük, hogy most tényleg sikerült valami jót csinálni.

– Valószínű sokat hoztátok a sikerhez, hogy nemcsak a felhívást tették közzé, hanem telefonokat, tableteket és szolgáltatást is adtak a Máltai Szeretetszolgálat idősotthonainak, hogy a lakók a járvány alatt is kapcsolatba léphessenek hozzátartozóikkal.

– Ez volt a logikai sorrend. Kutatások szerint az emberek 75 százaléka úgy gondolja, hogy a globális problémák megoldása a kormányok és a nagyvállalatok dolga, nem az övé. Éppen ezért kell példát mutatni, hogy mi is segítünk, így az emberek nem számonkérésnek veszik a felhívást. Ha nem tettünk volna semmi ilyesmit, a kampányunkat többen úgy értelmezték volna, mint ha a fejükre olvasnánk, miért nem törődnek az egyedül maradt idősokkal. Így viszont azt látták, elkezdtek valamit, amihez nekik már csak csatlakozni kell, és nagyon sokan meg is tették.

– Mit emelne ki a reklámfilmről?

– A hitelességét. Ehhez talán az is hozzájárult, hogy Imre bácsit nem egy idős színész játszotta, hanem Hajdú Miklós életmű díjas fővilágosító, aki bizonyos értelemben önmagát alakította, bár az életben nem egy olyan magányos ember, akit sajnálni kell, de mélyen át tudja érezni ezt a problémát. Ez a szereplőválogatásnál nagyon fontos szempont volt. Jó döntésnek bizonyult az is,

hogy a forgatókönyv nem volt az utolsó részletig kidolgozva, és amikor Imre bácsi az eladókkal beszélgetve feltartja a sort, azokban a jelenetekben ténylegesen hosszan beszélgettünk Miki bácsit, és akik ott álltak, igazából unni kezdték. Így hitelesebbek lettek a reakciók.

– A telekommunikációs cégek reklámaiban gyakran visszakösző elem a személyesség, miközben az általuk kínált telefonra és a tabletre éppen akkor van szükség, amikor az emberek távol vannak egymástól. Amit kínálnak, az könnyebbé teszi a kapcsolattartást, és sokszor fölöslegessé a személyes találkozást. Mit szoktak mondani erre?

– A Vodafone jelmondata a „together we can” azt jelenti, hogy vesszük az embert a személyiségével, beleértve az ambícióit, az érzéseit, a jellemzőit, szóval vesszük az emberi oldalt, mi pedig hozzá adjuk a technológiát, és ha a kettő találkozik, attól megy előre a világ. A digitális eszközökkel nem kiváltani akarjuk a személyes találkozásokat, hanem elősegíteni az emberek közötti kapcsolatokat, amikor nem lehet találkozni. Én az édesapámmal csak havonta tudok találkozni, de kétnaponta felhívom, és amikor újra találkozunk, nincs köztünk a szakadék, hogy milyen régóta nem láttuk egymást. A „together we can” üzenetében az ember és a technológia együttesét hangsúlyozzuk, mert az innovációnak, legalábbis ebben a szektorban, csak akkor van értelme, ha az emberi életet jobbat teszi.

– Nemrég mutatták be, hogy egy tengeri vontatóhajó ezer mérföldes utat tett meg német és dán kikötővárosok érintésével. A tizenhárom napon át vezető nélkül közlekedő hajót Bostonból irányították a Vodafone hálózatán keresztül. Tényleg minden értelemben jobbat teszi az emberek életét a technológia fejlődése? Mert van, amikor úgy tűnik, a technológia terjeszkedése az emberi oldal tévesztésével jár.

– A mindennapi életünkben kell felelős döntéseket hozni, hogy az egyensúly megmaradjon. Egyre több időt töltünk a virtuális világban, egyre nagyobb problémát jelent a családokban például az, hogyan tudják korlátozni a gyerekek eszközhasználatát. Szakemberek állítják, hogy rosszabbak a szociális képességeik azoknak, akik sok időt töltenek a készülékeikkel. A nagy szolgáltatóknak segíteniük kell a szülőket ebben a helyzetben.

– Ez az interjú online készül, két külön országban tartózkodunk. Telefonon, vagy laptopról beszélgettünk?

– Laptopot használok.

– Mennyit használja a telefonját?

– Nem tudom. Ha fontos, lekérdezhetem screen time-mal.

– Mire használja a telefonját a Vodafone márkaigazgatója?

– Azt gondolom, átlag felhasználó vagyok. Egy digitálisan érett felhasználó, de semmi különös. Sokat használom a munkám kapcsán, az idő egy részében távmunkában dolgozunk, néha az erdőben sétálok közben, máskor egész nap a képernyő előtt ülök, esetleg állok. Játszani soha nem szoktam, és a telefonra nincs rátelepítve a céges e-mail és a naptár. Ez tudatos korlát, hogy akkor dolgozzak, amikor leülök a gép elé. Ha nagyon fontos, telefonon bármikor elérhető vagyok, de ne pittyegjen egész nap, hogy új e-mailem érkezett. Amikor pedig nem dolgozom, futás közben podcastot vagy zenét hallgatok. Egyébként használom a navigációt, bakkártya helyett a mobilommal fizetek, és kizárólag mobil alkalmazással parkolok.

– Hadd kérdezzek még valamit, ami szemet szúrt a Vodafone társadalmi felelősségvállalásáról olvasható beszámolóban. Azt írták: olyan programokat támogatnak, amelyek a rászorulókat aktív tenni akarására épülnek, így lesznek képesek arra, hogy az életkörülményeiken maguk változtassanak. Ez messze túlmutat az egyszerű adományozáson. Honnan van egy távközlési cégnek ilyen tudása?

– Ehhez a kérdéshez a telekommunikációs vállalatnál nem értünk, de azért lett tőlünk független, önálló jogi személy a Vodafone Alapítvány, hogy ezeket a döntéseket ne a márkaigazgató vagy a lakossági üzletágért felelős vezető hozza meg, hanem olyan emberek, akik ebben otthon vannak. Amikor az idős emberekről szóló kampányt tervezni kezdtük, az Alapítványnál ajánlották a Máltai Szeretetszolgálatot. Amikor ott ültünk az ügyvezető alelnök irodájában, és szóba hoztuk, hogy adunk majd készüléket és szolgáltatást, ő pedig azt válaszolta, hogy nem ez a lényeg, hanem a szemléletformálás, akkor már tudtam, hogy jó helyre érkezünk.

– Mit csinál a márkaigazgató?

– Marketing kommunikációs feladatokat lát el, csak a telekommunikációs cégeknél különválnak egymástól a marketing kommunikáció, a vállalati kommunikáció és a klasszikus marketing, ezért ezt a feladatkört márkaigazgató névvel különböztetjük meg.

– Tehát a társaság jó híréért felel?

– Ebben a szektorban az emberek a saját tapasztalataik alapján alkotnak véleményt a márkáról. Elég gyors-e az internet, jól működik-e a tévé, gyorsan válaszol-e az ügyfélszolgálat. A márkáról alkotott képet nyolcvanöt százalékban ezek határozzák meg, de erre viszonylag kicsi a ráhatásom. Az én feladatom elsősorban azokhoz kapcsolódik, akik nem ügyfeleink.

szerző:
KIRÁLY
ESZTER
fotó:
KOVÁCS
BENCE

„Pirosarany, vagy tizenkét tubussal, kolbász, meg két pár vadonatúj bakancs.” A felsorolást hallgatva nehéz eldönteni, mi szomorúbb: az, hogy egy évtizedek óta először bevételhez jutó hajléktalan ember milyen egyszerű dolgokat vett a pénzből, vagy az, hogy a sors még ezt a fűszernyi örömet is irigyelte tőle. Nem sokkal a vásárlás után halhatott meg.

„Egy időben kórházi sofőr volt. Nem tudni, hogyan került az utcára. Egy elhagyott épületben, a Bagolyvárban húzta meg magát. Mogorva volt, de nem ivott. Számtalanszor elhajtott minket. Aztán amikor egyszer rákopogtunk és bekibáztuk, hogy letennénk az ételt a küszöbre, azt felelte: jó. Hónapok múlva már ajtót is nyitott. Megtudtuk, hogy a sátorlajújhelyi piacon néha ő a vécébácsi: abból akadt pár száz forintja alkalmanként. Iratai nem voltak. Mikor kiderült, hány éves, utánajártunk a nyugdíjának. Nyolcvanezer forint volt, neki a semmi után egy vagyon. Kétszer vehette fel, aztán egy fertőzésben meghalt. Mi azonosítottuk őt, a viskóban ott a holttest, az asztalon meg: pirosarany. Vagy tizenkét tubussal, kolbász...” – emlékszik vissza Király Csaba szociális munkás, aki a Máltai Szeretetszolgálat sátorlajújhelyi utcai hajléktalanellátó szolgálatában dolgozik. Eddig százhatvanegy ember sorsának vált részesévé. A tízéves

A sátorlajújhelyi Gondviselés Háza Hajléktalanok Nappali Melegedője

utcai szolgálat és a 2006 óta működő nappali melegedő a Sátorlajújhelyen, Sárospatakon és a környéki tanyavilágban élő hajléktalan emberekről gondoskodik.

Aradi Albertnével, a Gondviselés Háza vezetőjével és Király Csabával járjuk végig a sátorlajújhelyi máltai hajléktalanellátás „állomásait”: a nappali melegedőt, az utcai szolgálat autójának csüörtöki szokásos útvonalát és a sárospataki piacot, ahol kora tavaszig minden hétköznap délután meleg ételt osztanak.

Sátorlajújhelyben bő tizenháromezren élnek. A máltaiak a településen és környékén most nagyjából hetven-nyolcvan hajléktalan emberről tudnak, többségük elhagyott épületekben, például a korábbi textilgyárban, a Herukonban húzza meg magát. Mások a környező dombok, hegyek között élnek. A kisvárosi közeg néha áldás, hiszen a tömeg itt még nem radírozza ki a tudatból a nélkülözőket. A lakosok szívesen hoznak adományokat, a bejelentések segítő szándékúak, a hiva-

Melegétel-osztás a sárospataki piacon

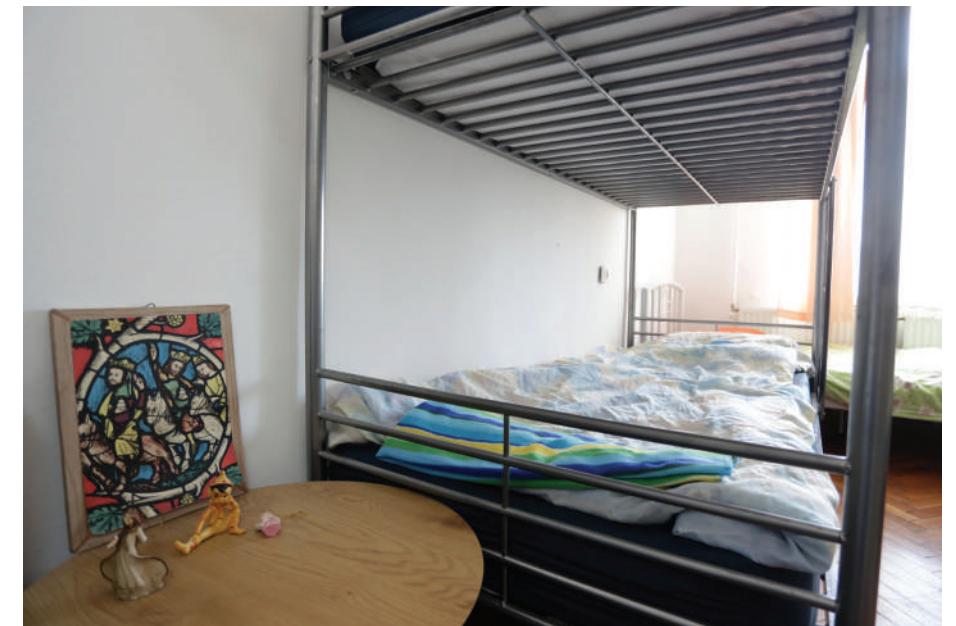

Miklós nem hajléktalannak, hanem szabadnak tartja magát

talok együttműködnek a máltaiakkal. A „bumeráng-effektust” is részben ez okozza: amelyik hajléktalan ember rászánja magát, hogy nagyobb városba menjen, alig pár hónap után visszatér. Nem bírja idegenben.

„Hoztunk takarót.” „Fűteni tudtok?” „Hogy van a derekad?” „Nézd a cipőjét, Csabi, majd keressünk neki másikat.” Aradiné Ildikó és Király Csaba is tíz éve dolgoznak a máltai hajléktalanellátásban, fiatal koruk óta ismernek többeket az utcára szorultak közül. Tegeződnek velük. Leereszkedésnek nyoma sincs; a részvét szavai afféle tájszólásként simulnak bele a beszédbe.

A nyomorúság sokszor elviselhetetlenül közeli. Sárospatakon él Krisztina a városi önkormányzat által fenntartott szükségellakásban. Krisztina ugyanabba az általános iskolába járt, mint Aradi Albertné. Az ő fia Pesten tanul jogot, évek óta nem beszél vele – az intézményvezető gyermekei Ausztriában végzik tisztességes munkájukat, és rendszeresen hazajárnak. Krisztina Bugi nevű kutyájának a máltaiak hoznak enni. A máltai vezető Negró nevű nyusziját az egyik visszatérő hajléktalan gondozottjától, Sanyitól kapta ajándékba. Krisztina évtizedeken át prostituált volt, inni kezdett, s bár az utcai műszakkal végzett, az utcán ragadt. Aradiné Ildikó pedagógia szakon szerzett diplomát, s most intézményvezető, aki saját munkaideje után gyakran csinálja végig a kettőtől este tízig tartó utcai szolgálati műszakot is. Van, hogy Krisztinához Aradiné megy ki a máltai autóval. Volt iskola-társa nem ismeri meg őt.

Az ideiglenes szállás „női részlege”

ális munkás viszont nem kezelhet páciens-t...” – így Király Csaba. A Gondviselés Házában kialakított „női szoba” is arról árulkodik, hogy a segítő szándék elsősorban az elesett emberhez, és nem mindig a rögzült keretekhez ragaszkodik. „Az időszakos helyeink hivatalosan férfiszállások, de ha egy nő kopog be, hogy éhes vagy fázik, nem fogom kitenni a fagyba” – mondja Aradiné. Mint minden hajléktalanellátó intézményben, itt is vannak persze szabályok – de az is szabály, hogy senki nem maradhat magára.

Például Bélát sem hagyták függőségébe veszni. A hosszú évekig súlyos alkoholbeteg férfit legtöbbször kerültek indultatos természete miatt. Sokáig élt az utcán mindenfajta jövedelem nélkül. „Amikor sikerült kijárnunk neki a havi 22 800 forintot, mégsem az ital iránti, hanem egy mélyebb vágya kerekedett felül: a motor” – idézi fel Aradi Albertné. „Kérte, hogy minden hónapban bent hagyhasson nálam tízezer forintot. Mikor az összpórolt pénzből megvette a robogóját, egyik pillanatról a másikra letette a poharat. Azóta sem iszik, és rendkívül szelíd ember vált belőle. Közfoglalkoztatottunk lett, majd bekerült a lakhatási programba. Akkor a főbérője segített neki takarékoskodni. Béla ma már nyugdíjas, a saját pénzén vett vikendházában lakik. A téli időszakra behívom hozzánk, hogy ne otthon kelljen fűtenie. A motorja is megvan még, alkatrészekre szedve: a másik hobbija ugyanis a szerelés.”

A melegedő egyik külön figurája Miklós, aki most ötvennyolc éves. Mikor vég-

zós szakiskolásként a kollégiumból hazaindult, a buszmegállóban arra eszmélt, hogy nincs hova: alkoholbeteg édesanyja ugyanis elvesztette a lakásukat. A sokáig „imitt-amott” meghúzó Miklós a kilencvenes évek óta autókban lakik, most a Sárospatak melletti Apróhomokon egy saját kezűleg lakhatóvá alakított Barkasban él. Kiválóan ért az elektronika. Alkalmi munkákat vállal, hiszen folyvást valamilyen alkatrész, műszer, napcella vásárlásán töri a fejét. Miklós nem hajléktalannak, hanem szabadnak tartja magát, de ettől még a máltaiak rá is odafigyelnek. Évek alatt meggyőzték, hogy a legfagyosabb éjszakákat legalább ne a járműben töltsse, hanem az időszakos szálláson. Vakcinát és háziorvosi ellátást is intéztek neki, de amivel talán a legtöbbet tesznek érte, az az, hogy végighallgatják. A nem csak földrajzi értelemben vett pusztaságban, hanem a hajléktalanság és a „normális élet” közti senkiföldjén élő, élénk szellemű Miklósnak ők az egyetlen beszélgetőtársai.

„Nem az a dolgunk, hogy a huszonöt időszakos férőhelyet mind megtöltsük, hanem hogy minél több embert hozzásegítsünk az önálló élethez” – mondja Aradi Albertné. A melegedő udvarán kialakított, még téli formájában is kastélyparkoként idéző virágskert, melyet a hajléktalan emberekkel közösen gondoznak, illusztrálja a szavait. „Mondják néha, hogy ez már túlzás, sok vele a gond – aztán meglátják a krizantémot tavasszal, és megértik, hogy megéri. Meg kell tudni mutatni az értelmet mindenben: abban is, hogy tesznek magukért és a környezetükért.”

A szolgálati autó mint minden nap, most is zsúfolásig rakva indul el. Pékárival, takarókkal, konzervekkel, a Mudrány Étteremből elhozott 15-20 adag melegétellel – meg ottjártunkkor egy fekete játéklóvacskával is. A sárospataki Rákóczi-vár szomszédságában leálló máltai

István a lánya családjának is visz a meleg vacsorából minden nap

autóhoz odalép egy magas, vállas ember. Ruhája kopott, haja ősz. Istvánt – városi nevén Pistát – tavaly a Patak melletti Gomboshegyen látták először a máltai utcások. Mivel fehér szatyrokat cipelt, azt gyanították, szemetelni akar a domboldalban, de inkább félreálltak, megkérdezték, segíthetnek-e valamiben. Pista nem szemetelt, hanem költöztetett: a lányát, a vejét és az óvodás unokáját vette magához az egyszobás gomboshegyi préházba. Az önkormányzati lakásból kilakoltatott fiataloknak két zacskóban elfért mindenük. A máltaiak ezután gondozásba vették a családot: a lakhatási programon keresztül sikerült egy évre támogatott albérlet-höz juttatni őket, ott, a Rákóczi-múzeum szomszédságában. A fekete lovacskaért a nagypapa, Pista jött ki, hogy bevigye azt az unokájának, akit ő hozott haza a játszótérről, meg előtte az óvodából.

Pistát a sárospataki piacon, a késő délutáni ételosztáson újra látjuk. Megtermett alakja kissé könnyedebbné tűnik attól, ahogyan öreg acélvázak kerékpárján

gurulva közelít. A többiek froclizzák, vigyázzál, Pista, el ne essél, ki megy különben a játszótérre.

Csodálkozunk, kérges markában hogy nem roppan össze az ételedoboz. Pista nosztalgikus hangulatban meséli, hogy negyven évig végzett fizikai munkát építkezéseken, kertészetekben, üzemekben. „Feladtam én akármennyi huszonéves téglát a platóra a cigánygyerekeknek, asse tudta, hol fogja meg. Persze akkoriban megettem harminc deka hurkát egy-magam. Hogy legyen az emberben erő.” Legyen – cuppantja a merőkanál, ahogy bőséges repetát mér Pistának.

Innen még vissza az unokához a meleg vacsorával, majd föl a Gombosra haza, jó hét-nyolc kilométer, nagyrészt hegymenetben, sárban. A keménykötésű ember homlokán fejlámpa, a bringakormányon vizeskannák. A nyereghuzaton hasítékok, az égen nyílt sebek: naplemente. Megfigyeshetetlen színek.

Piros, arany.

Fészekmeleg otthon nyújtani

Sérült fiatalok új lakhelyét áldotta meg Kozma Imre atya

A Máltai Szeretetszolgálat támogatott lakhatás programja révén újabb nyolc fiatal költözhet az igényeik szerint kialakított családi házba a gödi Gondviselés Házából. A halmozottan fogyatékos emberek új örbottyáni otthonukban a nagylétszámú intézményekéhez képest családiasabb körülmények között, önállóbban élhetnek.

Választani a kifli és a zsömlé között. Tet-szöleges időpontban, tágas udvaron sétálni egyet. Saját ággyal, szekrénnel, szoborárral rendelkezni. Egyik sem tűnik rendkívüli eseménynek – kivéve, ha valaki mindezt életében először teheti meg. Krisztián negyvenéves, fogyatékossgal élő, nehezen kommunikáló ember. Eddigi élete döntő részét nagylétszámú intézményekben töltötte. Ezek működési keretei nem tették lehetővé, hogy személyre szabott körülmények között élhessen – az örbottyáni házban azonban, ahová rövidesen hetedmagával költözik, akár minden nap maga dönthet arról, mit szeretne reggelizni. És ez csak egyetlen, már-már banális példa arra, milyen apró előrelépésekből áll össze az a változás, amit a Máltai Szeretetszolgálat támogatott lakhatás programja hoz a sérült emberek életébe.

A közösségi befogadásként is ismert programban a Szeretetszolgálat a 200 fős gödi Gondviselés Házából nyolc-tizenkét fős otthonokba költöztet ki fogyatékossgal élő lakókat. 2020-ban egy gödi családi házba tizenketten, 2021-ben Veregyházra ugyanannyien költöztek, idén tavasszal pedig további nyolc fogyatékos ember lakhatja be új otthonát Örbottyánban.

Köztük Krisztián, aki már a beköltözés előtt kipróbálta a kanapét a nappaliban, segítőt elhozták ugyanis a házszenelésre. Az örbottyáni házat Kozma Imre atya, a Szeretetszolgálat alapító elnöke áldotta meg március 11-én.

„A fogyatékos emberek is részei a társadalomnak. Ez azt is jelenti, hogy részei vagyunk egymás életének” – fogalmazta meg a közösségi befogadás alap gondolatát Szilvássy Zsuzsanna, a gödi Gondviselés Háza intézményvezetője. A ház megszentelésekor jelen volt dr. Herczegh Anita asszony, a Máltai Szeretetszolgálat jótársai, Kozma Imre atya, a Sze-

retetszolgálat alapító elnöke, Tuzson Bence kormányzati államtitkár, dr. Simon Attila István szociális ügyekért felelős helyettes államtitkár és Szabó István örbottyáni polgármester.

„A fészek akkor jelent életet, ha meleg. Azok, akik a lakókért felelősek, úgy biztosítják ezt a meleget, hogy a szívükbe fogadják a rájuk bízottakat. A szívünkkel kell melennünk mások napjait, életét” – buzdított beszédében Kozma Imre atya. Emlékeztetett: a fogyatékossgal élő lakók életében a találkozások a legfontosabbak, a napi találkozások azokkal, akik értük vannak. „Mi csak úgy tudunk másokért élni, másokért lenni, ha bennünk pedig Jézus Krisztus él, aki értünk van” – fogalmazott Kozma Imre atya, aki az otthon megáldva azt kérte: a gondoskodó szeretet határozza meg a ház mindennapjait.

**10%-kal
több SEGÍTSÉG
A MENEKÜLŐKNEK**

**TEDD HOZZÁ TE IS
ADÓD 1%-ÁT!
ADÓSZÁMUNK:
19025702-2-43**

**MAGYAR MÁLTAI
SZERETETSZOLGÁLAT**

Öt kérdés Húsvétről

1. Melyik a nagyobb ünnep, Karácsony vagy Húsvét?

Húsvét. Noha a nyugati hagyományban a karácsony ünneplését jóval a húsvétinál túlra is felerősítettük, a keresztény teológiában a húsvét a fontosabb.

Krisztus feltámadása a keresztény hit lényege.

Ezt nem lehet elégszer hangsúlyozni. Krisztus nem azért jött, hogy bölcs tanításokat adjon nekünk: más próféták és szent emberek is megtették ezt. Krisztus – a Fiúisten – elsősorban azért jelent meg emberi formában a földön, hogy felvállalja emberi szenvedésünket és halálunkat, engesztelésül az emberiség bűneiért; feltámadásával kinyilvánította istenségét és győzelmét a bűn és a halál felett.

Ez a keresztény hit legnehezebb tétele, de a leglényegesebb. Emlékezzünk Péter apostol első, nagy pünkösdi beszédére, Krisztus Egyházának alapbeszédére (ApCsel 2:14-36). Azon alapszik, hogy Jézus valóban feltámadt a halálból, és így zárul: „Tudja meg hát Izrael egész háza teljes bizonyossággal, hogy az Isten azt a

Jézust, akit ti keresztre feszítettetek, Úrrá és Krisztussá tette!” (ApCsel 2:36). Pál apostol is újra és újra visszatér a feltámadás lényegességére: „Ha pedig Krisztus nem támadt fel, nincs értelme a mi tanításunknak, s nincs értelme a ti hiteteknek sem. Ráadásul még Isten hamis tanúinak is bizonyulunk, mert Istenről azt tanúsítjuk, hogy Krisztust feltámasztotta” 1Kor 15,14-15

Húsvét a keresztény évi ünnepi ciklus csúcspontja.

2. Miért esik mindig más dátumra a húsvét?

A zsidók a húsvétot a tavaszi évszakra eső Nisan hónap 15-e és 22-e közt ünneplik. Krisztust húsvét második napján feszítették keresztre, amely abban az évben a szombat előestéjére esett, és a szombat másnapján támadt fel a halálból. Ezért a második században (ez a legkorábbi feljegyzésünk a húsvét ünnepléséről) az Egyház még tétovázott, hogy Jézus feltámadását a zsidó húsvét negyedik napján – függetlenül attól, hogy a hét melyik napjára esett – vagy mindig egy szombat

utáni napon ünnepelje. Végül az utóbbi mellett döntött, mégpedig úgy, hogy nem a zsidó naptár szerint határozza meg, de megmarad ugyanannál az évszaknál: a tavaszi napéjegyenlőséget követő első holdtölte utáni első vasárnapon.

A húsvét nyugati és keleti dátuma közötti különbség akkor keletkezett, amikor Nyugaton átváltottak a Julianus-naptárról a Gergely-naptárra, amit a keleti liturgikus év nem követett. Az utóbbi időkben számos próbálkozás történt a két dátum összehozására, de eddig sikertelenül.

3. A húsvét valójában nem a pogány tavaszi ünnepen alapul?

Ez hamis elképzelés. Egyre inkább terjed a nem keresztények és a rosszul iskolázott keresztények körében, különösen az angol és német nyelvterületeken. Tudniillik az angol és a germán kultúrában a húsvét neve Easter/Ostern. Szent Bede 8-ik századbeli angol történész írta, hogy ez a szó eredetileg egy pogány ünnepre utal, amelynek középpontjában Eostre angolszász istennő állt, és amely egyszerre ünnepli a tavaszt és a termékenységet. És

utal egy levélre I. Gergely pápától, ami azt javasolja, hogy a pogányok közötti misziós munka javulna, ha a pogány ünnepeket szinkronizálnák a keresztény ünnepekkel. Ezek az állítások vezettek arra a téves következtetésre, hogy a keresztény Húsvét egy pogány termékenységi rítusból ered. Eltekintve attól, hogy Bede etimológiája vitatható – az Ostern nagyon hasonlít a „hajnal”-t jelentő ónémet szóra, „Eostarum”, amely alkalmas elnevezés Krisztus feltámadásának ünnepére –, nyilvánvaló, hogy a húsvét a legősibb időkől kezdve és a kereszténység eredeti központjaiban is, mindig is a csúcspontja volt a keresztény évnek. Hogy mindig tavasszal ünnepelték, az azért volt, mert a zsidó húsvét tavaszra esik. És csak a germán-angol nyelvekben van a nevében ez a lehetséges pogány asszociáció.

4. De mi van a húsvéti tojás és a húsvéti nyuszi hagyományával?

Igaz, ezek valóban nem keresztény hagyományok, mint ahogy a karácsonyfa se az.

Viszont a tojás szimbolikája – az új élet – összhangban van Húsvét keresztény jelentésével, mint ahogy a karácsonyfa is idézi Karácsony keresztény értelmét. A díszített tojás már a középkor óta része a

húsvéti ünnepnek, és minden keresztény országban jelen van ma is. Országoként más-más, gazdag folklór övezi a húsvéti tojásokat.

Ami a húsvéti nyuszi illeti, ez a szimbolika valóban idegen a húsvét keresztény jelentésétől: a mezei és házinyulak régen a tavaszi pogány rituálékhoz kapcsolódtak, csodálatos termékenyséjük miatt. Csak a 17. századtól kezdve terjedt el keresztény kultúrákban az a német hagyomány, hogy a „húsvéti nyúl” tojást hoz a jó gyerekeknek. Való, hogy a húsvéti nyuszi: pogány behatolás a keresztény ünnepbe. Nem is olyan általános elterjedésű, mint a díszített tojások hagyománya: inkább a germán-angol kultúrában terjedt el, és onnan sugárzik ki.

A keleti és deli keresztényeknél nem olyan jelentős a húsvéti nyuszi hagyománya. Ott a húsvéti bárány a jellemző: akár a valóságban, mint a hagyományos húsvéti ünnepi étel, akár csokoládéból vagy cukorból. A húsvéti bárány, azonkívül, hogy szintén a tavaszra és az új életre utal, kifejezetten emlékeztet Jézusra, a húsvéti áldozati Bárányra.

5. És mi köze van Húsvéthoz a Nagyböjtnek? Hiszen nincs ennek semmi bibliai alapja!

Csak annak nincs bibliai alapja, hogy időben összekötjük a kettőt. A negyvennap böjtnek igenis van bibliai alapja: egyrészt Jézus negyvennapos sivatagi böjtjét idézni, a nyilvános élete kezdete előtt, másrészt Jézus tanítását követi, miszerint a böjtölés fontos része az Istenhez vezető utunknak, nem csak, mint bűneink vezeklése, hanem az egyik legerősebb fegyver a sátán legyőzésére. Nemhiába jelenik meg a böjt hagyománya minden egyes vallásban: az önmegtartóztatás, önfegyelem a felfelé törekvő emberi lélek legmélyebb ösztönei közé tartozik.

Hogy a keresztény szokás már az ősi idők óta közvetlenül Húsvét elé tette, és kötelezővé tette, ezt a gyakorlatot, annak nyilvánvaló oka van. Húsvétot Nagypéntek előzi meg, a fájdalmas ünnep, amikor Jézus szenvedéséről és kereszthaláláról emlékezünk meg, amellyel bocsánatot nyert bűneinkért. Nagyböjti önmegtagadásainkkal, imáinkkal bekapcsolódunk Jézus megváltó szenvedéseibe, és vezeklünk saját bűneinkért és a világért.

Szerző: Piazza-Georgi Barbara

Michelangelo Merisi da Caravaggio: Krisztus elfogatása (1602 után)

Az első hajnal...

fotó:
MAJOROS
ÁRPÁD CSABA

... a beregsurányi határátkelőn felállított
segítőpont 2022. február 27-én

